یادونه او درمندونه

د کتاب نوم ــ یادونه او درمندونه

لومړی چاپ

د کتاب موضوع ــ شعر.

د کتاب لیکوونکی ــ سلیمان لایق

د کتاب خپرندوی ــ دافغانستان ددموکراتیک جمهوریت داطلاعاتو او کلتور وزارت.

د کتاب دچاپ شمېر ــ پنځه زره ټوکه.

د کتاب دچاپ نېټه ــ د۱۳۵۷ هجري لمریز کال دچنګاښ میاشت

د کتاب دچاپ ذمه وار ــ غلام حضرت همکار.

دچاپ ځای ــ دولتي مطبعه. کابل ــ افغانستان

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دگوندي رهبريادداشت

ملگری سليمان لايق زموږ دهيواد يو پياوړی او معاصر شاعر دی. دده يوه برخه شعرونه دزيارايستونكو طبقو او اقشارو له ګټوڅخه دفاع كوي او دهغو منافع تمثيلوي. په دې كتاب يادونه او درمندونه كې هم يوه برخه داسي اشعار شته چې هغه په ټولنه كې دطبقاتي تضادونو دخرګندولو په نسبت ويل شوي دي.

هيله ده چې داكتاب زموږ دزلمي نسل پرذهنيتونو په زړه پوري اثر وښندي او دنورو زلمو شاعرانو او ليكوالو دپاره به يو ښه مثال شي.

په درناوي نور محمد تره كی

ددلو ۲۵ ـ ۱۳۵۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

داطلاعاتو او کلتور دوزير يادداشت

دافغانستان ددموکراتيک جمهوري حکومت داطلاعاتو او کلتور دوزارت لپاره دډېرې خوښۍ ځای دی چې خپلو کړېدلو او رېړېدلو او له مترقي فرهن□ څخه لرې ساتل شووا او محرومو خلکو ته،يو نوی اثر،وړاندې کوي.

دثور پرتمين انقلاب ،لکه هماغسې چې دژوندانه په نورو برخو کې دژورو او ښتونو او تحولاتو سريزه پيل کړې ده،زموږ دخلکو دنوي او مترقي فرهن□ او هنر دايجاد په عظيم کار يې هم لاس پورې کړی دی . او دا کار البته دا فغانستان دخلکو دلرغوني فرهن□ دميراثونو او درنو دودونو له ساتنې سره په متناسب ډول سرته رسوي.

زموږ هيواد چې په بېلا بېلو ادبي اعصارو کې د دري او پښتو شعر ډېر ځلاند ټاټوبی او مرکز پاته شوی و،له بده مرغه په راوروسته کلوکې دملي ضد ،ولسي ضد اوفرهنګي ضد حکومتو دتسلط په وجې،شعر او ادبياتو په زحمت سره نيم ژواندې او مړاوې سلګۍ پکې وهلې.دشعر ډيوه ټپه وه ،ادبياتو يوه منحطه او ارتجاعي بڼه غوره کړې وه،دتياتر او تمثيلي هنر په نغري کې يوائې ايرې پاتې وې ،او په کلي ډول سره د هنر او فرهن□ فضا يوه مسموونکې اوزهرجنه فضا وه .

وياړو چې دافغانستان دثور ستر انقلاب ددغه هيواد هنر پالونکو بچيانو ته دا موقع په لاس ورکړه چې هر ډول ناروا سانسور او غير عادلانه بنديز له مطبوعاتو څخه لرې کړي او ټولو هغو وطنپالونکو او صديقو ليکوالو او شاعرانو ته دا آزاد فرصت په لاس ورکړي چې خپل خوځنده او انقلابي آثار، که نظم وي که نثر ، دخپلو زيار ايستونکو خلکو په خدمت کې وړاندې کړي ،هغه آثار چې وطنپرستانه او مترقي محتوی لري.

داطلاعاتو وزارت تر وسه وسه هڅه کوي چې زموږ خلکوته ددغسې آثارو په زياته اندازه وړاندې کولو سره هغه تنده لرې کړي چې دوی بالاجبار دپرديو غولوونکو او لار ورکوونکو ادبياتو له لارې کښېښنوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دادی حاضر کتاب چې دثور دانقلاب په سباوون کې تاسو ته وړاندي کېږي دهيواد دمبارز او انقلابي بچي ، پيژندل شوي شاعر او ليکوال،ملګري سليمان لايق اثر دی چې هغه دغه دزړه کترې داستبداد په بدو شرايطو کې خوندي ساتلې او خپلو زيار ايستونکو خلکوته چې دهغوی لپاره يې ژوند کړی،مبارزه يې کړيده او خپل ژوند او هستي يې ورته وقف کړيده، وړاندي کوي.

دلايق د «يادونه او درمندونه » اساسي محتوی په دووعناصرو کې خلاصه کېږي: خلک او وطن.هغه خلک چې دتاريخ ريښتيني ايجاد ګران او جوړوونکې دي او هغه وطن چې دهمدغو زيار ايستونکوايجادګرانو کور اوټاټوبی اودمنډو سيمه بلله کېږي.

او څومره ښکلی دی هغه شعر چې دټولو شعرونو خالق اوجوړوونکی پکې ستايل کېږي او لمانځل کېږي.

داطلاعاتو او کلتور وزارت وياړي او هيله لري چې دغسي مترقي اوپر محتوی آثار په زياته پيمانه خپاره کړي او په دې توګه د وطن دريښتينو زمنو او لوڼو،دانقلابي ليکوالو،شاعرانو او هنرمندانو،حق ورادا کاندي او دملي او مترقي فرهنګ يوه شتمنه پانګه منځته راولي .هغه پانګه چې راتلونکې نسلونه دمبارزې، وطنپالنې،خلکو ته دخدمت او ديوې پر مختللې ټولنې دايجاد په لار کې ترينه الهام واخلي اودلارې رانه مشالونه يې وي .

داطلاعاتو او کلتور وزير

بارق شفيعي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لایق او دده شعر

سلیمان لایق دشاعر په توګه دافغانستان دملي شورا داومې دورې دنهضت څخه زېږېدلی شاعر دی. دې نهضت دده دشعر لومړنیو سپرغیو ته لمن ووهله او ده ته یې لاره خلاصه کړه چې دسترو پښتو ژبو شاعرانو په کتار کې ودرېږي.

ده په دې دوران کې چې لا ډېر زلمی و، دوطن دفاع ته ور ودانګل ، داستبداد، بې عدالتي او داستعمار له پاته شونو سره یې مبارزه پیل کړه اوله لیریک شعر څخه یې مبارز شعر ته مخ ور واړاوه. دسیاسي اختناق او بندیز له کبله ده نشو کولای چې خپل شعرونه دډله ایزې مفاهمې دوسیلو له لارې خپاره کړي، نو به یې هغه دانقلابي روښانفکرانو په مرکو کې لوستل او دهغوی په ذریعه به نقلېدل اوعامېدل.

دی ۱۳۳٦ هجري لمریز کال په شاو خوا کې ، دکارګر دطبقې دنړۍ لید تر نفوذ او جاذبې لاندې راغی .

د۱۳۳۸هجري لمریز کال په حدودو کې لایق داصولي کینهو روښانفکرانو په محفلونو کې یو پېژندل شوی اوفعال شاعر او لیکوال و .

په۱۳۴۳ کال کې لایق دافغانستان دخلک دموکراتیک ګوند مؤسسې کانګرې ته چې ددې ګوند دمشر ملګري تره کي په کور کې راغونډه شوې وه ،داستائحي په حیث لاړ او دده په قول دوباره تولد شو :

کله چې له ګونده دکانګرې انتخابي شومه
وزېږېدم بیا او تولد انقلابي شـــــومـــــه
نور دمحتسب په کوڅه نه ځمه او نـــه ځمه
لاړم له جوماته او سپېڅلی شرابي شومـــــه
(سپېدې دلایق ناخپور شوی اثر)

دلایق شعر زماپه نظر دوه مرحلې لري:
یوه مخکې تر۱۳۳۸ کاله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله وروسته تر۱۳۳۸ کاله.

په لومړۍ مرحله کې شاعر لا دخپل تفکر او شعر په احساسي مرحله کې دی. دهغه شعر یو تېره پربکړونی او روښانه لوری نلري او له څپڅپاندۍ سره مخامخ دی :

چېرې یو سم دارسوا او ناقـــــــــرار زړه

دآرزو په لمبو سوی گرفتــــــــــار زړه

زړه مې غواړي چې له زړه سره همراز شي

خدایه وښیه دې زړه ته یو بیـــــــدار زړه

(چونغر)

په دغې مرحلې کې شاعر په نیم راڼه مزله روان دی او نه پوهېږي چې چیري لاړشي او څه وکړي، خو وروسته تر ۱۳۴۳ څخه دشاعر دسیاسي اوهنري واقعي بلوغ زمانه رارسېږي ، په دغې مرحلې کې شاعر خپله لیکه موند لې ده ، ژوند او هستي ته په ډېره روښانه سترگه گوري ، هی□ شی ورته ابهام نلري ،دطبقاتي مبارزې سره کرښه یې مخ ته ځلېږي او دهمدغې مبارزې له معیارونو سره سم یې خپل ژوند او هنر عیار کړی دی. له بلې خوا وروسته تر دغې مرحلې ده چې دلایق شعرلادپوخوا لي خوا ته ځي اودده دشعر خصوصیت وروسته تر دې مرحلې دادی چې خپل خلف نسل په ځان پسې را کاږي او په ځوانو شاعرانو باندې ژوره اغېز ه کوي .دده سبک ،دده الفاظ اودده دشعر مضمون د ورپسې نسل په شعر کې له ورایه ځان ښیي.زیاتره زلمي شاعران دده شعر او شخصیت ته احترام لري او ددوی زیات شمېر یې ځان دده شاگردان بولي.دلایق دژوند په ټوله موده کې داسې شېبه نده راغلې چې دی له حاکمه محافلو سره سوله وکړي،هغوی وستایي اویا حتي سوله ایزې لارې چارې ور سره غوره کړي .دی تل منتقد،جمال ستایونکی او مبارز پاته شوی اوپرله پسې یې خپل شعرته پر انقلابي لاره وده او تکامل ور کړی دی.له همدې کبله ده چې په ډاډ سره ویلای شو یو ځلمی او با مسؤلیته نسل چې نن یې قلم په لاس کې دی، که وغواړي یا ونه غواړي دلایق دادبي مکتب پیرو دی ،دهغه په لیکه روان دی او دهغه په سبک شعر وایي. که چېرې ددې لنډې سریزې حوصله تنگه نه وای نو مابه گڼ شمېر نمونې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته وړاندې کړي و ای .

وروسته ترپورته مرحلې چې موږ یاده کړه دلایق دشعر لیک او لاره څرګنده ده او له همدې کبله ده چې وایي:

«اې زما ملګرو دجنـــــګو
زموږ دسرو سرکشو بیرغـو
اې راویښوونکو دزنګــــو
زموږ دخوارو خلکو دننګو...
...نشته بله هیله بې له جنګه
نشته بله لاره بې له ننګــــه»
(یادونه او درمندونه) اویا:

توره وباسه له تېکي ، چې رېښتونی یې باور شـــي
ستا په ننــ او په مېړانه ، ستـــا په توره اې پښتونــه
هره لاره ورته نیسه ، هـــــره تیږه ورته څـــاره
هر ګودر ورته ګرداب که ، هره ورځ ورته کلونه
باندې ویې شلوه خېټې ، ترینه ویې باسه ستــرګي
پې ور ویې ځپه ژامي ،پې ورمات یې که غاښـــونه
(یادونه او درمندونه)

تر هغو چې زه ملګری لایق دیوه مشر او دیوه ملګري په توګه پېږنم ،دوه څېرې لري:انقلابي لایق او شاعر لایق او تر هغو چې زه لایق دیوه ملګري او استاد په دود پېژنم،هم لایق دی او هم شاعر.

انقلابي لایق تل دخپلو خلکو په خوا کې ،دکارګرانو، بزګرانو او زیار ایستونکو په سنګر کې دیوه وفادار او زړور لار ښوونکې په توګه پاته شوی دی ، هغه دافغانستان دکارګرې طبقې دګوند دغړیتوب شرف او ویاړ دګوند دتأ سیس له شیبې نه بیا تر او سه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوري لرلی او دادی دا نېکمرغي ورپه برخه ده چې پنځلس کاله يې پرته له څه ضعف او سستۍ او پرته له ستومانۍ نه دګوند ټول اوامر منلي او له خپلو خلکو سره يې اوږه په اوږه د استبداد،ارتجاع او استثمار اوهرډول ستم سره مبارزه کړې ده او اوس دنوي پرتمين افغانستان دجوړښت لپاره دافغانستان دخلق د دموکراتيک ګوند دمرکزي کمېټې،دافغانستان دجمهوري دولت دانقلابي شورا او دوزيرانو دشورا دغړي په حيث په کار لګيا دی.

لايق ديوه انقلابي ملګري په صفت په اصولي برخه کې يو بې ګذشته او کلک او کله هم ځيرږ ملګری دی چې دخلکو دګټو په برخه کې په ځان هم نه رحمېږي.

هغه دانسان ټول غرور، ټول شرف، ټول کرامت او عزت ديوه ولس په غرور، ديوه ولس په شرف اوديوه ولس په کرامت او عزت کېويني او تل يې ديوه انقلابي ملګري په توګه له هرډول ځان ځاني او خودخواهۍ او انساني هوا او هوس سره مبارزه کړې ده .پخپله يې جګه شمله نده وهلې خود ولس او زيار ايستونکو خلکو شمله يې تل لوړه او وياړلې ساتلې ده او تل يې له ځا نه انقلابي تواضع ښوولې ده. او همدا وجه ده چې دهغه انقلابي او هنري شخصيت دبهرنيو شاعرانو اواديبانو او په خارج کې دپښتو ژبې زده کوونکو پام ځان ته ور اړولی دی. او دادی دهغه شعر دهيواد له پولو څخه پورې وتلی او په يو شمېر هيوادونو کې لوستل کېږي، څېړل کېږي او ترکره کتنې لاندې نيول کېږي چې دا پخپله زموږ دشاعرانو، زموږ دخلکو او فرهنګي ټولنو لپاره دوياړ او افتخار وړ خبره ده.

خو شاعر لايق بيا د ډېرو رقيقو احساساتو خاوند پاتي شوی دی ،هغه دژوند ډېرو تابلوګانو او رومانونو ژړولی دی. تر هغو چې زه خبر يم داختر مړۍ يې په دې دليل له ستوني نده تېره شوې چې په زرهاوو زيار ايستونکې ماشومان په هماغې شپې نهر نهور او وږي ګرزېدل او ده دا وس نه درلود چې ټولو ته ډوډۍ ور کړي.

زه بيا بيا ددې شاهد پا ته شوی يم چې کله دوطن له يوه ګوټ نه يو رنځور ملګری راوستل شوی نو لايق يې سخت ځورولی او له خپلو ټولو مشغولاوو سره سره يې درنځور ملګري پوښتنه کړيې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشاعرانو زړونه ډېر پراخ دي او دا بيخي رښتياده. دلايق زړه دخلکو دميني کور دی.دلايق په هر شعر کې له خلکوسره، له ډېرو ساده خلکوسره، له کارگرانو،بزگرانو، له شپنو او زيار ايستونکوسره مينه څپې وهي. له ماشومانو سره مينه دشاعر يو ځلاند او غوره خصوصيت دی.هي□ ما شوم له هغه سره دنابلدۍ او بيگانگۍ احساس نکوي.

لايق دکارگرانو شاعر دی،دلايق په شعر کې ددغې دوران جوړوونکې طبقې دآزادۍ او دهغې له خوا دتاريخي رسالت دسرته رسولو ډېر پيغامونه شته.لايق دبزگرانو شاعردی،دوطن ددښتو او کروندو په ښکلاهغه سړی پوهېږي چې دلايق په شعر کې ددغه ژوندي او ددښتو دخاوند بزگر ستاينه او لمانځنه ولولي.

لايق دخوارو او په کلونو کلونو لا لهاندو اوسرگردانه کوچيانو پرديسانو شاعر دی،دهغو کوچيانو چې پېړۍ پېړۍ دهغوی کډې بار دي او له يوې سيمې نه بلې سيمې ته په سفر لگيا دي.

او لايق ښځه ستايي نه يوائې يې پدې ستايي چې د خلقت يوه باکماله او ظريفه تحفه ده بلکې پدې يې ستايي چې هغه مورده، هغه دبشري نسلونو روزونکې او پالونکې ده، هغه ده چې نړۍ ته ستر او جاوداني شخصيتونه وړاندي کوي.له ښځې سره دزړه خواله کوي اودهغې دمظلوميت پيغام دټولو انسانانو غوږونو ته رسوي:

مه مې خندوه نارينه نه يم دخندا
زه يوه ناره يم دغمونو د دنيـــا

او:

زه دژوند جوهر دعشق ډېوه دانسان مور ومه
تا کړمه نانزکه دشيـــــــطان د مشغـــو لا
زه دانسان مور يمه درنـــه يمـه آزاده يـــم
دا دبندگۍ زولنې لـــري کـړه لـــه مـــا

(۹۸مخ- دښځې ژړا)

او هم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« عشق يې دانسان دژوندانه د بقا لاره
غېږ يې مدرسه دنوابغو د فکـرونـــــو
ښځه يوه نغمه ده دعشقونو دخوبونـو
ايستې ده فطرت د ژوندانه له ربابونو »
(۵۹ـ مخ، ښځه)

لايق دهر شاعر په شان په ښکلا باندې مين دی خو هغه هېڅکله له ښکلا نه په ځانګړي ډول دخوند اخيستلو هڅه نکوي، هغه ښکلادټولو لپاره ،دخپل ولس لپاره، دخپلو خلکو لپاره پرته له تبعيض او امتياز نه غواړي.

دلايق په شعر کې هرڅه ښکلي دي، لمر ښکلی ، دښته ښکلې،سين ښکلی، ګل ښکلی، بوټی ښکلی، شګه ښکلې، ځوځ ښکلی، بېديا ښکلې، چمن ښکلی او بالاًخره «چونغر» ښکلی او تردې ټولو پورته دزيار ايستونکې انسان تصوير ښکلی.

او دادی اوس لايق دثور دپرتمين ژغورنده او ستر انقلاب تر بري وروسته د«يادونو او درمندونو»ښکلې ګېډۍ برابره کړې او خپلو زيار ايستونکو خلکو او قهرمانو ملګروته يې وړاندې کوي. هغه ګېډۍ چې پکې هرڅه شته ، « دژړو شپو» له ياده نيولې بيا دثور ترسرو او انقلابي ورځو پورې.

زه لايق ته ديوه شاګرد او يو کشر ملګري په توګه چې نه يوازې دسياست په ډګر کې ورسره يم يلکې دفرهنګي کارپه جبهه کې به هم دهغه په خواکې ولاړ يم ، د«يادونو او درمندونو» مبارکي وايم

او هيله من يم چې زموږ دغه انقلابي شاعر په خپلو پياوړو ادبياتو او اشعارو کې د ثور د پرتمين انقلاب نه نشت کېدونکی اوښتون او دهغه دنتائجو دسپېڅلو ګلانو يادګارونه راتلونکو نسلونو ته ولېږدوي او هيله لرم چې دشعر دغه ستره مجموعه وکولی شي دانقلاب په راتلونکو بريالیتوبونوکې خپل ستر او عظيم رسالت سرته ورسوي.

وياړم چې دا مجموعه وروسته دثورتر پرتمين انقلابه چې دافغانستان دخلق د دموکراتيک ګوندپه لار ښوونه اودخلکو دوسله وال پوځ په وسيله او زموږ دګوند دستر

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشر نور محمد تره کي په امر سرته رسېدلی دی ، خپرېږي او دا داطلاعاتو او کلتور دوزارت لپاره دافتخار ځای دی چې دوطن دیوه زړور او با احساسه انقلابي شاعر حق وروسته ترډېرو کلو څه ناڅه ور ادا کوي.

-غوښېدلي دې وي زموږ دنوي شعر سره ګلان.

-او تېره دې وي دلایق دشعر ځلانده توره !

امین افغان پور

کابل-۵ر۵ر۱۳۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلونکو ته

ډېر و ګړي به زما له مرګه وروسته
زما په شعر باندې وايي ايرادونه
ښايي ځينې په دې پوه شي چې په خوله مې
ظالمانو لګولي وو مهرونه
که هر څو فلک ناوړې په ما وکړې
ما جا□ کړي دي دخلکو آوازونه
ما آسمان د آزادۍ ته لار ايستله
خوخوني ښکاري مې مات کړل وزرونه
هره خوا چې د رڼا په تمه لاړم
خواه شوي وو ډېوو لاندې دامونه
لاس مې جا□ که د دردمن دسر ساتو ته
که هر څو يې را ځپلي وو لاسونه
هر آواز مې د مظلوم دسر سپر شو
هر يو بيت مې د محروم د زړګي خونه
زما هڅو کې به لا فخر کړي په ګور کې
و مي نه ليکل د سپيو صفتونه
د حرمان په لمبو وسوم خو ټيټ نشوم
ومې نکړل مغرورانو ته عذرونه
چې زاړه کې اسير شوي وو له عجزه
ما کړل مات هغه دعرف ځنځيرونه
نوی روح مې د پښتو شعر ته ورکه
په ګلونو کې مې ونغښتل اورونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر کلو کلو به خېژي زما لـــه شـــعره
دشهيـــدو تکلـــونـــو فـــر يـــا دونـــه
ځو چې ژبه دپښتو يي زه به يمـــــــــه
هیر به نکړي پښتانه زما لالو نـــــــــه

کابل– ۱۵ر۱ر۱۳۴۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن ته

بیا په ما راغلي چپاوونـــــــــه دغـــــــــمونو
راکه نوی دمه اې زما ښکلې وطنــــــــــــــه
وینه مې قربان شه ستا لپاره درنگونـــــــــــو
ستر گې گلان شه ستـــــــا دتږو په لمـــــــنه
ستا په محبت کې ملاونیوم پــــــــه کـــــــــفر
گوري زما لپاره په هر گام کې دار او ونـــــــــــه
نور که له تا غوړي جنتونه دعیشونـــــــــــــــو
زه به ستا لپاره سره دوزخ ته شم دننـــــــــــه
ته که بې حاصل یې که جاهل یې که کاهـــــل یې
ستا ځېره که خواره، که سپېره ده، که پمنــــــــــه
ماته دجهان ترټولو ښو ښایسته تـــــــــــه یې
ځوځ دې راته ښکاري رنگینه تر هر سمنـــــــــه
ما کې که څه شته دي ستا له فیضه راکې شته دي
اې پروردگاره زما دروح زما څښتنـــــــــــــــه
زه دې دتوفان په یرغلونو کې رالوی کـــــــــړم
عشق کې دې پاخه کړل زما زړه او زما ینـــــــه
زما له هر آواز سره پټښې دامیر رېـــــــــــږ.دي
ځکه چې ما جـ□ که دا آواز ستا په بلنـــــــــــه
ته زما ځیگر یې زما زړه یې زما عشـــــــــق یې
زه د تا آواز، د تا فرمـــــــــــان، دتـــــــــــامننه

کابل ــ ۱۸ر۵ر۱۳۵۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو ته

را تېرېږي د زندان له ديوا لونــــــــــو
د زمان د قافلې نوی جـــــــــــــرس
هر آواز د آزادۍ چې رارسېــــــــــــږي
زما په ستونې کې قوي شي يو په لـــــس
دون همت په يوه ګوله باندې تسلـــــيم شي
مرد به نشي په ګولۍ له ځايـــــــــه پس
بې له تېغه بله لار ورســــــــــــــره نشي
چې نه کور در ته پرېږدي او نه جـــــوس
ګوره ګوره چې ګرېوان يې خوشي نکړې
ځو دې مټې، ځو دې لاس وي، ځـــو دې وس
ددې تور زندان قلفونه ريز مــــــــريز کړه
نا مردي ده قبلـــــــــــــول ددې قفس
په مردۍ او آزادۍ باندې يې تېر کــــــــړه
څه که ژوند دې يوه شېبـــــه وي يا نفس
سره يو شئ درواري شم خورو خلـــــــکو
د سيلاب مخې ته نه درېږي خــــــــس
په وطن چې خپل وطن به خلاصومــــــــه
خلکو نلرم په زړه کې بل هـــــــــــوس

کابل، ګذرګاه ــ ۱ر۳ر۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خودۍ یون

دا له موږه سره څـــــه کـــــوي گردون
دا ملگری دټیټانو دغــــــــــــــه دون
له غروره مې سر کوږ نشو فلك تـــــــــه
څو مره لوړ دی دا زما دخودۍ یــــــــون
دا افسوس دی چې خپل وروررا سـره نه ځي
دا جاهل، په ځان ناپوه، دغه جبـــــــــون
کنې ما به دا تاریخ و اړولــــــــــــــی
په تقدیر به مې وهلی و شبخــــــــــون
که آسمان هر څو څپیړې په مخ راکـــــړي
تسلیم نشو دا زما زلمی جنـــــــــــون
یو زمان به ددې خلکو په سوك ما ت شي
هغه سر چې ج☐ آسما ن تـــــــه و پرون

کابل ــ ۲ر۳ر۱۳۴۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپسرلي آواز

بيا له غرونو رارسېږي يــــو آواز
خوځوي په مړاوو بڼو کې پــرواز
دنسيم مطرب په زېږو پاڼو لــوبي
ګرزوي په وچو لښتو کې شهباز
خامخا به بيا په ګلو بهار راشـــي
بلبلان به شي چمن کې هــم آواز

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنجونو مینه

یار به مې پخلاشي زړه وايي گواهـــــــي
کله پاته کېږي په سپين مخکې سیا هـــــي
چا ویلي داچې ښايسته لوټوي زړونــــــه
کله روا شوې پر ښتو ته تباهــــــــــي
پرې مې ږده ملا زه دتسپو او نفلو نه یـــمه
عشق په لېونتوب را باندې وايي گواهـــي
یار را اچولې په لاسو کې تورې ځـــــنې
زه یم دخوبانو لاس تړلی سپا هــــــــي
ژوند یوه قا فله ده دغمونو، د دردونــــــو
یمه دغمونو په ټا لونو کې را هـــــــــي
لامبم هره شپه دخپلو او ښکو په تالاب کې
لېږمه کاروان دفریا دونو پگا هـــــــــي
جار به جنتونه پالنگونه کړم دحـــــــورو
یار که چېرې راکړي پخپل غېږ کې پناهي
نه ځي له لایقه عشق دنجونو په توبــــــو
نه ځي له زنگي نه په زمزم کې سیاهـــــي

کابل ــ ۱۲ر۴ر۱۳۴۲

تاسي که یو نشئ اې خورو ورو زلمیانو — هېڅکله به نشي څوک آزاد او نه آباد
زموږ نفاق وسله د د ښمنانو د بـــري ده — یو شئ سره یو شئ چې وطن نشي برباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقي ته

ساقي ماته سره اورونه را دچښـــــلو ثه دسولو ثه دځان رسوا کولـــو
هسي اور چې لېونيو سره ښـــــايي توفيق را کړي د گرېوان دځيرولـــو
په مستۍ کې رانه حزم دسر واخلـــه مجال را کړه دخپل ځان فدا کولـــو
ستا دشونډو له گرمۍ نه قرباني شـــم ستاله اوره، ستاله شوره ستاله سولو
ځومره ځومره چې سوځېږم نه مړ ېږم ثه قدرت لرم دځان رسوا کولـــــو
له ځيگره مې دوينو فوارې ځــــــي چې مشغول يم دوطن په يادولـــــو

کابل ٦ر٤ر١٣٤٣

داوطن به ښکلی شي

داتياره به تړوله شي له غرونونه رڼا بـــــــه شي
دا آسمان به پاک شي له وريځونه پخلابـــــه شي
دا دخو ليوانو او خوگانو دوحشت شپه بـــــــه
تېره شي له ستر گو په يوه رپ کې الونيا به شـــي
دا دسويو چيغو دتيري او د ستم سيمـــــــــــه
مېنه دوروروۍ ، اوآزادۍ، او دصفا بـــــــه شي
داوطن به ښکلی شي، سمسور به شي،آبادبه شي
پېټ به په گلونو شي، ښايست ددې دنيا به شـــي

کابل ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزا د پروا ز

گرزم لېوني غوندې رغونه لټومــــــــــــه
ځنو دجانا ن ته ځو گلونه لټومــــــــــــه
او ښکې مې له سرگو په گرېوا ن دا خوشي نه ځي
غاړې د دلبر ته ا مېلونه لټومــــــــــــه
زه د ښايسه وو د جلوې پروا گير نه يــــــــم
دې بېدرده زړه ته ځو دردونه لټومــــــــه
وا يي په دې سيمه د کاروا ن اورونــــــه بل وو
زه يې په ايرو کې اثرونه لټومــــــــه
زه انقلابي يمه ريبا ره يا رته وا يــــــــه
ستا په نظرو کې گردشونه لټومــــــــه
ما دزمرو غږ. و په دې غرو کې اورېــــــدلی
گرزم په هغو پسې او غرونه لټومــــــه
چېرې هغه ورځ چې به آسمان له غوسې تور شي
يوه آزاد پروا ز ته توفانونه لټومــــــه

كابل-۴ر۴ر۱۳۴۲

گون□ شوي فريا دونه

ځه گون□ شوي د پېړيو ارمانونــــه   دمړو ورته افغا نانو په رگــــو کې
چې په هو به يې دنن□ رغلي تاوده وو   اوس يې نشته بې له مرگه په ايرو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

انساني چيغه

که هرڅو زما ځواني ده سره شــــوې　　　زه لا اوس هم لېونی او ارماني يـــم
په لاسو کې مې کړئ شورو فغان کړي　　　دڅه خامو ځنځيرونو زنداني يـــم
په توفان مې وېروي او نه پوهيــــــږي　　　چې زه مخکې له توفانه توفاني يـــم
خوله به پټه هرگز نکړم که حلال شـــم　　　زه دخلکو يوه چيغه انساني يــــم
ما له مرگه ويروي او خنـــــــدارا شي　　　چې څه ويره به کوم چې قرباني يم
دی زاړه برجونه غواړي په ما تم کړي　　　زه يوه نښه دبرجو دويراني يــــم
له ما هيله دزړو حوصلو مه کـــــــړئ　　　زه څپو په سر اخيستی سيلاني يـم

کابل ــ١٦ ر١٣٤٤٧

دمبارزې سر

کوز نشو ظالم ته په هيـ□ توگه زما ســـــر
هرڅومره که گرم په وهو شو ستمـــــــــگر
زه په جـ□ آخور کې دچا نه خورمه وربشي
نه دچا خر کېږم دبارونو نه کـــــــــــــچر
زه که دچا خر شمه پښتو به شرمنده شـــــي
ناړي به راتو کړي په سپين مخ باندې هنـــر

کابل ....

بيا راژوندی شوی په وطن کې استبداد　　　بيا چاړه سره شوې ده په وينو دجلاد
پورته کړئ زلميانو شور دخلکو ديووالي　　　جگه کړئ ناره په غرو رغو کې دجهاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ وطن به آزاد شي

هر آواز چې پورته زما له خولې شو په مستۍ کې
خوله را باندې ماته محتسب کړه په وهلو
دا د حق آواز دی چې نه مري نه غلی کېږي
کړي دې زاهدان تکل د ځان د شرمولو
نه ځي له رندانو شور د مینې په توبو
غلي مستي نشوه په منصور کې له وژلو
سم شو پرون بیا د شور بازار ملا په کلیو
ستړې شوله خوله مې د لاحول په ویلو
دا د انگریز سپی به له دې خلکو نه تم نشي
ځو چې یې یو غاښ وي لا په خوله کې د چیرلو
ما دی د رولی په غیرت پرچم د خلکو
زړه مې دی نیولی هر لړم ته د چیچلو
باد د آزادۍ به د پرچم و زرو نه خلاص کړي
خلک به ژوندي شي د هغه په رپېدلو
خور به شي هیبت زموږ د چیغو په وطن کې
مات به ځنځیرونه شي له متو او څنگلو
دا وطن به ښکلی شي ،آزاد به شي، آباد به شي
خلاص به سي د شیخ او د شیطان له ځورولو

کابل-۱۳ر ٦ر ۱۳۵۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اغزیو لار

نه وزي له خولې نه مې بې ساهه ترانه
شرم د ساقي دی بې شرابو پیمانه
زه په دې تیارې کې یوې رڼا ته منتظر وم
اوس به یاران و ګوري مستي د دیوانه
لار د یار د وصل په ګلانو پټه نه ده
اخلي په اغزو کې ازموینه زمانه
جار شمه ،قربان شم سره یو شئ خورو خلکو
نه دی په وجود کې هی□ یو غړی بیګانه
نشته ځان ځاني کې مصلحت دلا مبوزنو
سېل د حوادثو هسي غواړي بهانه

کابل ......

زما انتخاب

ما له دې نړۍ نه انتخاب که عشق د ښکلو
شرم دی بلبل ته چې مین نه وي په ګلو
زه په هر ذره کې د جانان تجلي وینم
ځکه یو شان ځیریم سپین او تورته په کتلو
دا دژوندون درویٰ هسي نه دی چې ګونګی شي
بوخت دی زاهد د خپل آبرو په خرخولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخلکو غیرت

نه به شي له تـ□ داستبداده سره سم
نه غيرت دخلکو، نه زما لېونی غم
سر خو هغه سر وي چې پې وار د تيرو نه وي
زړه خو هغه زړه وي چې وريت شوی وي په غم
مور به دغه خپله دنيا گي بله دنيا کړو
مات به شي دې لو به کې سرو نه دستم
هيڅکله دخلکو دښمنان تم کوی نشي
نه جادو دشيخ نه گوزارونه درستم
زه دهغې خاوري نذر شوی قرباني يم
يوه خواپې آمودی بله پوله يې جېلم
نه ځي افغانان له نامحرم سره په لاره
رزم او بزم نشي دمحرم او نامحرم

کابل ۱۳ر۶ر۱۳۵۱

دلمر جونگړه

اې دوړانگو لورې داتياره لاره رڼا کړه
اې د سپېدو خورې دغه توره شپه سبا کړه
زما په سړه وينه کې داور گرمي خوره کړه
ماته ننه زړه کې يوه دلمر جونگړه را کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځنو جال

په چمن کې چې دې پرق دخندا خور شي
زما دزړه په کور کې ګډه دهیلو شور شي
چې دمخ ته ځومره ګورم هومره سوځم
ما بد مرغ ته دې دوصل او به اور شي
په یوه موسکا دې عقل رانه یو ووړ
خدازده څه به لا په ما بېچاره نور شي
لېوني په ځنځیرو کې فریادي شي
چې په مخ باندې دې جال دځنو خپور شي

کابل ۵ر۳ر۱۳۴۴

نوی یون

تاریخ څه دی ؟ یو آواز دی
ازمویي زموږ غوږونــــــه
ډکوي زموږ جامونــــــه
تشوي زموږ عقلونــــــه
ته یوه خپله نغمه سر کـــړه
اې ددغه زمان یونــــــه
اې ددغه وخت مــــلالـــې
اې د دې مهال مجنونــــه
اې زمریه، اې پښتونــــه

کابل ۷ر۱۲ر۱۳۴۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زمان څرخ

څرخی دزمان گرزي احمقان ورته اړم دي
دا نا ورسره ځغلي ، هرقدم کې په مخ لو ېږي
یو باسي دزمان په توفانو کې دژوند لاره
بل سپور دده په څټ په پټو ستر گو پې تېرېږي
دنیا توره تیا ره ده دتیارو کسا نو لاس کې
ډېوې يې هغه څو ک دي چې سو ځېږي ویلي کېږي
هر با غ فتنه دعقل ، هر چمن آفت دفکر
هر څڼه دسنبل حلقه ددام ده چه غوړېږي
هر شرن□،هره نغمه، هره سندره، هره لوبه
ځگروي دي او سېلي دي یا سلگۍ دي چې خورېږي
بر ېښنا يې غا ښ چیچنې دغمو نو دباران دي
بارا ن يې دغم او ښکې دي په ژوند باندې اورېږي
دغرب ښکلي گلان يې دمشرق په وینو رن□ دي
دشرق سا ده بلبل يې بو یو ي تر ېنه تاو ېږي
پېړۍ لکه بېړۍ چې درنه شوي يې بې حده
زموږ دژوند له مال سره مجهول پلو خو ځېږي
کږه وږه روانه ده ،مو جونه يې وردا نگي
بې درده ماڼو گان نه يې پروا کړي نه وېرېږي
اې عقله له مغرور انسان نه و کړه دا پو ښتنه
دا ستا کاږه مزلونه عاقبت چېرې رسېږي ؟

کا بل ۳ر۳ر۱۳۴۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امید زرینې وړانګې

تورې وریځې کوڼه کوڼه پلنې پلنې
ترې وتلې دلمر ژیړې ژیړې ستنې
د بهار دزړه لو ګي کې ماته برېښې
دامېد زرینې وړانګې سرې بخونې
آسماني برېښنا به وخاندي بېد یا ته
که هر څو دو رېځو ستر ګې دي ژړنې
لمر به خور شي دشپنو په تیارو تا لو
په ګلونو به شي پټې لوخې ونې
اغزن غرونه، وچ لا شونه، سپېرې دښتې
سم جنت به شي له څوکو تر لمنې
نا امید بز ګر به وخاندي بېوا که
نا څاپي به ټولې پولې شي چکنې
خو په ډېر افسوس به بولي ځوانې پېغلې
زما دژوند ترخې سند رې دا غمجنې

کا بل ۱۵رر ۱۳۴۱

د ژوند قصه

ژوند د هڅو د رز مونو یوه قـــــصه ده
د مردیو نامردیو په غوغــــــا کـــــې
ګوره ګوره چې فرصت درنه لاړ نشـي
تش دخېټې او دخوټې پـه سو دا کــــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمان تبنتي

ما نه هسي بېوفا گلرخان تبنتي
چې له زړه دمحتضر نه ارمان تبنتي
گوره هومره افتاده او زبون نشې
چې له لاسه دې اختيار دخپل ځان تبنتي
دآسمان په مټ کې توان د وهو نه و
د برېښنا خنجر ته گوره عريان تبنتي
ته لا کومې زما نې ته منتظر يې
زه يې وينم ورځې خوځې زمان تبنتي
څو چې ته دا ليمځي کوڅو اوباسې
زما له زړه دفريادونو توفان تبنتي
په اسره به مطلوب در نشي په گوتو
ور پسې شه چې راغلی امکان تبنتي
څوک به يوه اوښکه په ما او تا توی نکړي
خلک لار وهي په بيړه جهان تبنتي
تر گوزار دې قرباني شم لېز. چټک شه
چې دنښې له ساحې نه لېوان تبنتي

کابل ۱۵ر۱ر۱۳۴۱

اغزي او گلونه

پرېږده پرېږده چې ببرشي، لا ببر شـي — دارنگين رنگين گلونه دبستـــا ن
لمر او تنده به دسختو نر معلوم کړي — چې اغزي دسارا مري او که گلان

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمزورې رڼا

دتیاره ژوندون په لار کې زموږ دمخه
یوه ضعیفه ډیوه ګۍ سوځي بلېږي
لاره ورو ورو وهئ ملګرو باور نشته
دا رڼا په او سېلي باندې ټپېږي
زه یې وینم چې دهر قدم له زوره
لکه پاڼه دنسیم مخ ته رپېږي
په هر ګام کې دشیطان دامونه ینبي
هر لاروي ته خروړي سپي غپېږي
زه به وو وایم دژوند خوږې سندري
خیر که ژامي مې متېږي یا ځبېږي
ترهغو به دا دمینې بلبل سا تم
څو دردونه دانسان په کې چغېږي
پروا نشته که دا لار توره تیاره ده
ماته کاڼي بوټي حال وايي غږېږي
کومه نښه چې منزل ته لوری ښیي
ماته لمر غوندې رڼا کړي او ځلېږي
اې زما دزړه تڼاکو په چودو شئ
عمر لنډ لکه برېښنا دی او تېرېږي

کابل ۲۸ر۱۱ر۱۳۴۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرکت

نغښتي حرکت کې فطرت لوی لوی قوتونه دي
ځکه هم مکان او هم زمان په خوځېدو دی
ته لا تر شړی لاندې ویده په درانه خوب یې
ستوروته یورپ کې بل انسان په خوځېدو دی
ته د سېلاب لار کې پنډوې وزې او مېږ.ي
زه وینم په غونو کې باران په خوځېدو دی
څومره افسوس را شي چې تا وینمه ویده یې
بلې خواته ګورم درست جهان په خوځېدو دی
وباسه بېړۍ خپله ساحل ته چې زه وینم
بحر قهرجن دی او توفان په خوځېدو دی
ج□ شه ، را بیدار شه هسي نه چې پکې دل شي
ځمکه که اوبه دي، که آسمان په خوځېدو دی
زه دبلبلانو او ګلانو شاعر نه یمه
ماسره دشپو ورځو کاروان په خوځېدو دی
دانړۍ به مسته دشرابو په نغمو کمه
دومره که تسل شم چې افغان په خوځېدو دی

کابل ۷ر۹ر۱۳۴۲

دپېړیو په بټۍ کې

سر دې پورته کړه له خوبه اوبو یوووړې دتاریخ د تاړاکونو څپـــو یوووړې
پولادنه شوې دپېړیو پـــه بټۍ کې لکه ځوځ داز موینو لمبو یـــوووړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه به تر څو ژاړم

ناست يې ته سبا ته او زه وينم سبا درومي
ګوري زمانې ته او زه وينم چې دا درومي
پرانيزه کو ګل دې چې زه بلې لمبې در کړم
زه اوس ايرې کېږم دا اورونه له ما درومي
مه ځه هغې خوا ته چې دلارې اورى نشته
سم شه هغې خوا ته چې دا ټوله دنيا درومي
عمر خو همدادى چې تېرېږي نه را ګرزي
وخوځه که خوځې لکه ځل دبرېښنا درومي
زه به تر څو ژاړم ستا په سر ته به ويده يې
اوښکې که درياب شي هم وچېږي اويا درومي

کابل ۱۲ر۱۱ر۱۳۴۲

دوينو لار

ته دعشق په کارو بار کې فريادي شـــوې
ځوک چې لوبه دمجنون کړي فرياد نه کا
چې دوينو په لار ځي او نـــــه درېـــږي
بيا دې هر خس و خاشاک ته بېداد نه کـــا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د ځمکو غل

زړه مي له مکيز دهر دلبره سره نه ځي
پښې مي د دوران له هر بې سره سره نه ځي
زما بت شکن مټ چې گوزارونه درستم کړي
هيڅکله په جن□ له بې ځيگره سره نه ځي
دا زخمي وطن چې دمزدور په وينو رن□ دی
نور په دغه لار له ستمگره سره نه ځي
نشته د کارگر له دې نظامه سره سوله
دا سپينه کوتره له اژدره سره نه ځي
څټ دسرمايې ته دپولادو څټک بويه
دالېوه په روغه له کارگره سره نه ځي
دا دځمکو غل، داخپټور ، دغه دکلي خان
لاره دوروری با ندې بزگره سره نه ځي
ليد يې نېکمرغي دخوارو خلکو زغمای نشي
عقل يې په خير له بشره سره نه ځي
دا خلک نور پل له استثماره سره نه ږدي
دا وطن يو گام له دې بر بره سره نه ځي

کابل ۱۸ر۹ر۱۳۵۱

دعشق سندرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینې مجنون کړم بیا باني شـــوم | دیا ر له ذوقه هسي فا ني شوم
ر گ ر گ مې و ایي دعشق سندري | له دغه فیضه جاو داني شــوم

زما تندی

چې را خو شي کړي آسمان کو مه ډېره
په تندي مې را گوزار شي نا ببره
لا زما په سر جنگۍ باندې شکمن دی
څه احمق دی دا فلک دا نا خبره
دزړه تاو به مې هیڅکله بهر نشي
که له غره سره و نه و هم ککره
که به یو ه شېبه پې خوبښ یم مرد به نه یم
دژو ندون په کارو بار بې شورو شره
«له سپوږمو نه یې لا شنه لو خړه خېژي»
چا چې موږ سره وهلې ده ډغره
د سېلاب تر مستي جار شم چې وردا نگي
دهدف په لور په لوړه او ژوره

۱۷ر۵ر۱۳۴۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما شعر

اې زما غیرتي شعره که ته نــــــه وای — مابه چا سره ژړل دا خپل غمونــــه
که تا لاره دمردۍ نه وی ښــــــو ولې — ما به څرنګه پالل دزمرو پلونـــــه
خدازده څه به په ما کړل دې خپلو هیلو — مابه چاته لوڅول خپل ارمانونـــه
په کوم ساز به مې دزړه نغمه وهلــــه — کوم رباب به جګول زما غږونـــه
کومې هیلې کوم ارمان ته به ژوندی وم — څنګه څنګه به مې وړل دغم بارونه
چابه کشله دمظلوم په نن□ کې تــوره — چابه کړل په ظالمانو ګوزارونـــه
چا به وې ساده بزګر ته چې راویښ شه — ستا په وینو رنګینه دا رباب خونــه
سخت سفر به مې په څه آسانېدی شــو — نیغې لارې، ښویې پرښې، ګړنګونه
تنهایي او تیارې شپې ددښمن وېــــره — بې وسې او ځوروونکې منزلونـــه
چا به وې دغه مختورا سمان دې بل شي — ترې دې و اورې دوینو بارانونـــه
چا به وې سپېره وطن دې ګلستا ن شي — پې خواره دې شي ببر ببر ګلونـــه
د وورو ویده برېښنا به چا لیدلـــــه — چې سبا به ترې کوزېږي تندرونـــه
چا لیدی شوي دزمان ساده افق کـــې — سوروطن، سورمستقبل، سره هدفونه

کابل ۱۵ر۲ر۱۳۴۲

نوی عاشق

نجونو ما پرېږدئ چې رسوا کېږم
نوی عاشق یم بې حیا کېـــــږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما له دې ګرمو شونډو نه ســــا تېئ
له واکه وزم بې پروا کېـــــــــــــبږم

جوالي ته

زړه مې راته وايي چې تپوس وکړم
ښنګه دي دوند با رونه ښنګه دي؟
ته چې کرئ ورځ دا جوالونه وړې
ښنګه دي، دملا دردونه ښنګه دي
زړه چې دې له لوږې نه بېوا که شي
بيا د پيلاوو بويونه ښنګه دي؟
شپې چې وږی پرېوزې په لانده غولي
دا دبد مرغۍ خوبونه ښنګه دي
بيا چې دې ماشوم له تبې وژاړي
دا دغم او رنځ سازونه ښنګه دي
ته چې يې دې ژوند ته مجبور کړی يې
بيا ددې نظام خوندونه ښنګه دي

کا بل ۵ر۸ر۱۳۴۳

اسير انسان

زمان درياب دی، جهان ګرداب دی
مينه ښپه ده ، هجر تالاب دی
د دې پيا وړو په های وهو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان اسیر دی ، ضعیف حباب دي

ښځه

څو ک ده دا ښیبا که چې و هي لا ره دزړو نو
اخلي دمخ آب په تاز گۍ کې له گلو نو
مو ج يې دو ښښتانو خپروي بر ښښنا د تو رې
و ل يې دپیکي کړ ۍ په پښو کې دعقلو نو
عطر د کا کل يې دشاعر دژ و ند سندره
شور يې دبنگړو دلېو نو دفریا دو نو
او ښکې يې په ستر گو کې غمي دمرغلرو
شو نډ ې يې خندا کې سر ې سکرو ټې دلالو نو
رن□ يې دچشمانو داسما ن لاجبري خونه
شور يې په سینه کې د کیهان دپروازو نو
چم يې په جلوه کې دهو سیو درغو نو
سام يې په نظر کې لکه باز دلوړو غرو نو
عشق يې دانسان دژ و ندانه دبقا لا ره
غېږ يې مدر سه دنوابغو دفکرو نو
ښځه يو ه نغمه ده دعشقو نو دخو بو نو
ایستې ده فطر ت دژ و ندانه له ربابو نو

کا بل ۱ر۷ر۱۳۴۳

دعشق زو ر

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن مې کوګل کې بیا شور ماشـــور دی   د زړه بلبل مې سوی پـــــــه اور دی
رګ رګ مې خوځي وجود مې سوځي   عشقه نور بس که معلوم دې زور دی

فریادي نفس

که هر څو ترخه رازونه زړه کې ساتم
د کام مینه راته وایي وایه وایه
ډېر دردونه مې دزړه په کور کې پټ کړه
اوس نو سوځي راته وایي ښایه ښایه
که هر څو یي خوله را ماته کړه په سوکو
فریادي نفس مې حال ښیي له ورایه
که مي ګوته مستبد ته کړه نشوه
تېز نظر به مې خطا نشي مه ځایه
زه په سترګو کې حال وایمه تېزبین ته
په ښو کې ولس ته ښایم خپله رایه

کابل   ۱۳۴۱/۱۱/۲۲

زما شپه او ورځ

یارانو ګورئ مینه مې سوځي
ساز دغمو مې رګو کې خوځي
خلك په شپه کې یوائې ژاړي
زه په شپه ژاړم ، سوځم دورځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

درز مونو پر لور

په زړه کې مې له درده فریادونه نه ځاییږي
ځان اچوم څپوته نور صبرونه نه ځاییږي
زموږ سینې دظلم په خنجر سورۍ سورۍ دي
په دې زخمي سینو کې نور زخمونه نه ځاییږي
لښتي دخپلو اوښکو به بحرونو ته ورسم کړو
په غېږه دلښتي کې توفانونه نه ځاییږي
په سرو لمبو کې لامبي دویتنام غښتلي خلک
دوینو په تالاب کې خو خوبونه نه ځل ییږي
مزدوره ماتوه یې،سوځوه یې،ورکوه یې
په پښو دآزادۍ کې ځنځیرونه نه ځاییږي
داڅوک وایي چې دام دی،تور تلک دی او کړۍ دي؟
په اور دانقلاب کې تور دامونه نه ځاییږي
ور دانګئ په زړه دنیا بې مزده مزدورانو
دې کار کې نور بې ځایه تدبیرونه نه ځاییږي
زړه دنیا کړئ ورانه،دا زړې ککري ماتي
په دې زړو ماغزو کې نهضتونه نه ځاییږي
ګریوان ته یې لاس وړه چې دا ښښتن داسیرانو
وسله په ځمکه ږدي نور ټینګارونه نه ځاییږي
په زړه کې مې خو ځېږي دجګړو دریابونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سینه کې خوملګرو دریابونه نه ځاییږي
اخیستی یم په مخه د رزمونو هوسونو
لا رباسیه سنګر ته هوسونه نه ځاییږي
لا مخکې دلایق زړه دوطن په مینه سوی
دده په زردشت زړه کې نور اورونه نه ځاییږي

کابل ۱۱ر۲ر۱۳۵۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بوسې سوال

مسکه شوله، ورانه شوه، په شا رانه روانه شوه
نه یم پوهېدلی چې په څه رانه ستومونه شوه
چا سره چې نه پېږې په ژبه عاشقي کوې
مینه دې ناکامه، تلوسه دې لا لهانه شوه
ما ویل نجلۍ یې؟ښاپېرۍ یې؟ که ملکه یې؟
دې په خندا وې«ني پني مایو»(۱)خرامانه شوه
اې دقفقاز حورو زه له لرې نه راغلی یم
یوه مساپري ده بل ځانګړې راته ګرانه شوه
یو واري مې وکه په تفلیس کې دبوسې سوال
شونډوته لانه وه رسېدلې پښېمانه شوه
زه څه پوهېدم چې ښاپېرو کې به مې کلی شي
مېنه مې سپېره دپلار کوډله مې ویرانه سوه

تفلیس- ګرجستان۱۷ر۷ر۱۹٦۴م

---

(۱) روسي جمله ده ، معنا یې داده : « نه پوهېږم»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دجن□ سنگر

د دنیا په زړه خونه ته گډ شوی نوی شوریې
دزاړه نظام په کور کې لگېدلی نوی شور یې
ته مضمون یې،ته ژوندونیې،ته سمون یې، ته قانون یې
ته هادي دنهضتویې،اې کارگره ته لانور یې
په زړه دنیا وردانگه تر گوزار دې قرباني شم
تر گوزار دقرباني شم، تهدنوي جهان موریې
دبورژوا دا گردئ خېټه نه مړېږي نه ډکېږي
داله خاورو که ورډکه ته یې مرگ یې ته یې روریې
ته توفان یې،ته سېلاب یې،ته هادي دا نقلاب یې
ته د دغه جن□ سنگر یې،ته د دغو هیلو کور یې

۱۱ر۲ر۱۳۵۱

د رسوایي شوق

هومره مې مست کړه چې بې پروا شم — ساقي همت کړه گوندې رسوا شم
کاشکې مستي مې له پښو خلاص کړي — د یار محفل ته په سترگو پښو را شم

زموږ ژوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ژوندون څه دی ،دخوب لیده دي   چې را بیدار شوم، جو گه د دار شوم
دیوه بیدا ره فریا د   په جـــــــــرم   دهر ناولي دستر گـــو خـــار شوم

دمينې نا كر دې

را يادېږي بيا دمينې نا كر دې
گېر چاپېره رانه تاو دي سرې لمبې
په سپېرو خبرو څه كېږي ز ا هد ه
ماته مه كړه دا بې خونده دا سړې
كه هر څو يې پا كوم چاره يې نشي
له لېمو مې را روانې دي چينې
يار كه هر څه په ما كاندي وا ک يې خپل دی
بيا به نه كوم رقيب ته دا گلې

كا بل........
كه حسن نه وای

كه حسن نه وای مضمون به څه و   كه مينه نه ای ژوندون به څه و
كه دغمونو تجلي نـــــــه وای   زما دمستيو جنون به څـــــه و

مرور يا ر ته

رائحه پخلا شو مـــــــــرور يـــــــاره
مر گ به په خپله جلا كـــــــــــړي لا ره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ورځي روند دی راځه چې هېر کړو
ترخه یادونه دغـــــم نـــــا تـــــا ره

د توفان بچی

څه له مې را بولئ سیل د ګلو ته
زه خو چېړي نه یم دسلطان بچی
ما دتوفانو څپو ته واچوئ
غواړي توفانونه دتوفان بچی
تالنده چې غبر کړي دی مستي کوي
دا دترږمیو دباران بچی
نشي په قفس کې پاتېدی نشي
دغه الوتونکی داسمان بچی
شرن□ دزولنو دژوند سندره ده
نازي په ځنځیر کې دزندان بچی
سر به یې کوز نشي سرکشانو ته
ځان ته که څوک وایي دافغان بچی

پلخمري ۱۹ر۶ر۱۳۴۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ني ستر ګې

په خوني ستر ګو دې و خوړلم چور
ته دلبر يې، که قاتل يې، که تور بور
هر خندی دې زما له عمره سره رنځ شو
خال دشو نډو دې دسوي زړه ناصور
ته مې ويني تويوه پروا يې مه کړه
زه پيدا يم له ازله هسي سور
چې نه سوی وي او نه داغ وي عاشق نه دی
هر سرباز به يو نشان لري ضرور
ما په خوب کې مچولې پښيمان شوم
عاشقي له سړي يو سي سم شعور
بي له عشقه ژوندون خوشي څو سلګي دي
یا یوه لو به چې نه رن□ لري نه نور
څو مره پراخ دی دود او دين دعاشقانو
ورته يو دی که ګلزار دی که تنور
زه به سر له خپله ياره قرباني کړم
پرې به نه ږدم خپلې مينې کې قصور

کابل ۱۸ر۴ر۱۳۵۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

انقلاب راروان دی

راروان به موج خون شي زه پوهېږم
حاکمان به سر نگون شي زه پوهېږم
د وطن دهرې لوټې په خاطر به
هر زلمی لکه مجنون شي زه پوهېږم
کوم ارمان چې دمزدور په زړه کې خوځي
په وطن کې به قانون شي زه پوهېږم
سل فرهاده یې په هر کاڼي اخته دي
دا وطن به بېستون شي زه پوهېږم
ماتې اوښکې به په ستر گو دمجنون کې
تالا بونه دجیحون شي زه پوهېږم
دا دنن ورځې زمری چې موږ ته گواښي
پمن سپی به دېرون شي زه پوهېږم
اوس ویده بازان په غرو کې را ویښېږي
تسلي به مې جنون شي زه پوهېږم
داچې زه یې ستومان کړی دتیارو یم
دغه شپه به سباوون شي زه پوهېږم
لمر به خور شي دشپنو په تیارو تالو
بریامی به زموږ یون شي زه پوهېږم
دا دخان له لاسه وران او ویجاړ کلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زير کښنو به کمون شي زه پوهېږم
داوطن چې ستمگرو تحقير کړی
انقلاب به يې مضمون شي زه وهېږم

کابل ۱۸ر۴ر۱۳۵۱

غزل

څومره لوی عذاب دی دعشق اورته زړه نيول
اورته زړه نيول اورقيبانو ته خندل
هر چېرې چې جگه کړي خوبان ناره دستې
ندی دود دعشق دخپلي وينې سپمول
نه اخلم په عشق کې زه له چا کسات دسولو
نه ځي له جامو وينې دبل په وينو ولل
زه يې دغمونو په اورونو کې لا هو کړم
ځکه مې تمامه شپه په اوښکو کې لمبل
زما زړه دغمونو يو ناپای آتشفشان دی
نه يې شته بل کار بې له اورونو غورځول
زه به له دې اوره خپل داوښکو امېل جار کم
نلرم افسوس دی له دې پورته بل بدل

کابل ۳ر۹ر۱۳۵۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

گرداب

دچا اوښکې، دچا آه، دچا خوناب دی
را روان مې په خبرو کې سېلاب دي
په موجو يې لنگر مه ژده بې خبره
گوره پام که دا ساحل نه دی گرداب دی

پر غلو شاهدان

داموټري،داباغونه،داقصرونه | داپه وينو آباد شوي تعميرونه
دابه وسپړي يوه ورځ دخلکو مخکي | دچا غلا،دچاتېرى،دچاظلمونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اوښکو سېلاب

عشق په لېونتوب کې واک د سر را څخه يو ووړ
زړه مې په ګردش کې يوه نظر راڅخه يـــو ووړ
زهد مې سپر که دهوسيو هوســـــوتـــــه
چا دستر ګو جن□ کې دا سپر راڅخه يـــو ووړ
صبر مې پالن□ کړ دهجران په اوږدو شپـــو کې
اوښکو په سېلاب کې دا بستر را څخه يـــو ووړ
ما وې دزړه ور به ښايسته وو ته خلاص نکـــړم
نجونو په مستۍ کې دزړه ور راڅخه يـــو ووړ
زه آزاد مارغه په لوړو غرو به الوتمـــــــه
غېشو دښو يې بال او پر را څخه يـــــو ووړ

غزني ....

لندنۍ ټوپۍ

موږ وې د لته دې سو کا ل وطن ودا ن شي — دپېريو خار ستا ن دې ګلستان شـــي
ټول کامونه دې ګلا ن ددې بستـــان وي — دا وطن دې سم آزا د افغا نستان شـــي
ولس دې خلاص شي دفرن□ له چاکرا نو — دانګر يز صوبه دې بيا پښتونستان شـــي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لندني ټوپۍ په سر پنجابی راغـــــــی   وې دا سیمه باید ټوله پاکستان شــــي
دا یوهوډ دی د لندن تغییر به نشــــــي   باید لري له نقشې افغانستــــــان شي
ټول افغان ملت په یوه ژبه ناري کـــړي   دا محال ده مگر ټول جهان ویران شي

د ښځې ژړا

مه مې خندوه نارینه نه یم دخندا
زه یوه ناره یم دغمونو د دنیا
ستا په زندانو کې مې پیړۍ پیړۍ ژړلي
نشته راکې توان نور دغمونو د ژړا
زه دژوند جوهر، دعشق ډیوه، دانسان مورومه
تا کړمه نانوکه دشیطان دمشغولا
کله دې اسیره دځنځیرو کړم دزرو
کله دېکړیو کې بندي کړم دطلا
دا زما په لاس کې کړۍ نه دي اتکړۍ دي
زما دغوږ لښتۍ دوینځیتوب دي برالا
زما دسرو پیزوان دغلامۍ دذلتونو
زما دغاړې هار مهار دظلم دی دتا
ما دآزادۍ یوائې نوم دی اوریدلی
ژوند مې شو لوگی د دې عنقا په تمنا
زه په ټول تاریخ کې ملعبه ستا دشهوت ومه
یا یوه تحفه دستمگرو درضا
کله به چې خرڅه شوم نانزکه کنیزکه وم
ښښې به مې شوې ماتې هرظالم ته په نڅا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري له همځولو، له وطنه، له ملګرو نه
ستر ګې به مې پو چې کړې غمونو په ژړا
لاره د هوس کې هر فاسد د پټکي ګل کړمه
ځاى کې د عزت بیا بې عزته د هر چا
ستاشوه ، امیري شوه، که میري شوه ، که خاني شوه
زما شو، که آفت شو، که ذلت شو که بلا
اوس راسره مات کړه د تاریخ دا ځنځیرونه
ایسته که له لاري تور دامونه د جفا
زه د انسان مور یمه، د رنه یمه، آزاده یم
دا د بندګۍ زولنې لرې که له ما

کابل ۱۶ر ۱۲ر ۱۳۵۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

مینه ددلبر زما په سر لوبې کوي
زړه يې رانه وړی په ځيګر لوبي کوي
زه يو بنديوان دتورو شپو دژوندانه وم
زما په تورو شپو باندې سحر لوبي کوي
کله چې يې شور د خندي خور شي په مستي کې
زما په سړه وينه کې شرر لوبې کو ي
هله چې له سپين مخه چاپېر که هار دزلفو
تور وربځ خوره شي او په لمر لوبي کوي
داسي څپه نشته چې دعشق هوس يې نه وي
شور د لېونتوب په بحرو بر لوبي کوي
زه آزاد مارغه وم ترا نې به مې ويلې
عشق مې اوس په بڼو لو وزر لوبې کوي
هر چيرې چې جګه کړي لايق پياله دميو
يار په جام کې ويني په ساغر لوبې کوي

کابل ٦ر٩ر١٣٤٧

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رستم لار

نیمه شپه را وخته کوټې ته یوه نجلۍ
پا که لکه ګل اورمنده لکه هوسۍ
ملا باندې یې ځوړنده دڅڼو توره توره
شونډونه یې سره بربڼنا خوره دخونکارۍ
نبض دځوانۍ یې خوځاوه کمیس په تن کې
هسې چې بهېږي سپینه وربځه په سپوږمۍ
تې یې په زانګو داوسیلو کې ښکته پورته
هسې خوځېدل لکه په موج جوړه هیلۍ
غېږ یې پرانستلې لکه ګل دسبا باد ته
خوله یې له خندانه ډکه کړې وه مستۍ
ستر ګوته یې میو و ور کړی رن□ دوینو
لېږ راغونډې شوې ،تنګې شوې، خند نۍ
راغلله ورو ورو لکه درنه بېړۍ ساحل ته
تللېې له خپل واکه مستانه او لېونۍ
ورانه له خندا شوه وې یې ګوره لېونیه
نه به تل ځواني وي،نه شراب او نه شهۍ
وتړه کتاب شیشه راواخله دشرابو
ځغلي زه یې وینم یو په بل پسې ګړۍ
نیسه مې په غېږ کې هسې نه چې خوب مې یوسي
وړۍ رانه واک دی دشرابو بیخودۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما په شر مېدلي آواز وويل افسوس دی
نلرم توفيق ستا دلبانو د گرمۍ
زه دوچو دښتو لمر وهلی پونده يمه
چېرې وچ اغزی، چېرې د گل تازه غوټۍ
شرم راته برېښي چې دې خوله په شونډو کېږدم
خاري مې د ولس ستر گې لا يوه گوله ډوډۍ
زه لا روږدی نه يم په محفل دښاپېريو کې
خېژي مې له زړه نه لافرياد دغريبۍ
نه ښايي رستم ته چې روان شي دمجنون په لار
زه يو مبارز يم چېرې زه چېرې شهۍ

توکيو ۱۵ر۱۰ر۱۹۶۳

افغان پردیس په کاباره کې

مست شو یو افغان د «توکیو» په کاباره کې
غېږ کې یې یوه پېغله لکه پاڼه د گلاب
سر یې لگولی و دده په سینه باندې
زړه یې و سپارلی هوسو ته دشباب
ده یې په دوو تیو لگولې وې منگولې
ینبی یې قمار کې هم جنت و هم ثواب
منځ د کاباري کې یو محشر و دنڅاوو
ځني نڅېدل، ځني لوبېدل، ځني خراب
تاو تر سپینو متو حریرونه دلوگیو
تاو تر سرو شرابو تور سیخونه د کباب
شپه به نیمایي وه چې وریاد شوه خپله مېنه
ونغاړه دردونو، تې چا پېر شو اضطراب
غوږ ته یې نیږدې شول بیا دلوږي فریادونه
یو وړه اند ښنو تر ښه نښه دمی ناب
ج□ شو له خپل ځایه نجل یې پرېښوده مستئ کې
ورک شو تر ښه لوری د حساب او د کتاب
سترگې یې د اوښکو سېلابونو کړلې پټې
یو وړله د مینې دنیاگئ تر ښه سېلاب

توکیو ۲ر۹ر۱۹۶۳م

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

اې دجاپا ن خلکو ماراوړي پیغامونه دي

ستاسي جزیرو ته زما دغرونو سلامونه دي

پورې له بحرونو، دا شیا دزړه په خونه کې

اوسي افغانان ترېنه تاو شوي اوچت غرونه دي

داقهرمان قوم اوږد ماضي لري ،تاریخ لري

ډک یې له میړانو دهر عصر کتابونه دي

چا چې پورته کړیې په ا شیا کې دتېري توره

دوی ترېنه غوڅ کړي ورمیږونه او لاسونه دي

زړه یې دزمري،نظر دباز، یرغل یې تندردي

وړي فا تحانو ترې لحد ته ارمانونه دي

خاوره دغیرت ده ترېنه جار شمه لوگی شمه

ثبت یې په هر گام کې دتاریخ انقلابونه دي

ما له هسې خاوري دجاپان غیرتي ولس لره

ځان سره راوړي دوروری تازه گلونه دي

دا گلونه څه دي دوروری برابری بوټي

دا دافغانانو ددې عصر شعارونه دي

موږ له نړیوالونه دوستي غواړو ورورري غواړو

ځکه مو پرانستي هرملت ته دزړه ورونه دي

شرم دی انسان ته چې جنگېږي له خپل ورورسره

هر څاڅکي دوینو کې فتنې دي، آفتونه دي

واړه سره یو دي، سره ورونه دي ، ملگري دي

ټول بشر یوه ونه،ملتونه یې ښاخونه دي

توکیو ۲۸ر۸ر۱۹٦۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونه او سلامونه

والوتمه والوتم ، دغرو له څوکو والوتــــــــــــــــم
راغلم دڅپو او توفانو سمندرونو تــــــــــــــــــــه
ستر جيحون مې پرېښودچې ټکرې خورې له غرو سره
ځان مې که گوزار دسمندرو ټکرونـــــــــــــوته
زه وم الوتونکی دکمرونو، لامبوزن نـــــــــــه وم
باز ومه دغرونو توفان راوړم دريا بونو تــــــــــــه
نه لري او نه لري دغرونو نښه نه لـــــــــــــــري
هر څومره چې ځير شمه اوږدو دساحلونو تـــــــــه
هره ورځ فوجي ته رسوم دهندو کش ســـــــــلام
وړمه دلويانو پيغامونه پيوندونو تــــــــــــــــه
يو وخت کې غوړېږي دفوجي او هندو کش گـــلان
يوبه سم گلونه دجاپان خپلو گلونـــــــــــــوته
جوړې به غونچې کړم دفوجي له سلامونونــــــــه
کې به ږدم غونچې دخپلو غرونو قدمونو تـــــــــه
يوبه سلامونه دبزگرو شم بزگـــــــــرو تــــــــه
گوا کې درناوی دپاکو زړونو پاکو زړونو تــــــه
جوړ به دگېشا دزلفو تار نه ربا بونه کـــــــــــړم
وبه ښيم دود د ولسونو ولســـــــــونو تــــــــــه

توکيو ۲۵ر۸ر۱۹٦۳

دجاپان سباوون

(c) ketabton.com: The Digital Library

په جاپان باندې چې خورشي سباوون
زما له زړه نه را چاپېر شي موج خون
هرې خوا ته چې خوځېږي دلمر لونې
لاروهي زما په زړه يا په لړمون
نه په دود سره پوهېږو نه په ژبه
نا هيلي ده ثمره زما ديون
ماوې نن به گوندې راشي زما كورته
سره پوه نه وو راغلې وه پرون
پاس په سترگو به مې كېنوي كه پوه شي
جاپانۍ زما دميني په جنون
دلته لري دجا پا ن په جزيرو كه
را چاپېر دی غم دخلكو دژوندون
يا به سر وربادې كېږدمه پوهېږم
يا به ودروم په پښو ويده پښتون
له ځيگره مې دوينو فوارې ځي
چې را ياد شي خپل ځوانان هغه جبون

نيكو . جاپان ١ر٩ر١٩٦٣

انتخاب

په لمبو لمبو اورونه دشبـــــــا ب   را كې مړه شول د هوډونو په حساب
ما هرڅه له خپل وطنه قربا ني كړل   هم دغه و زما دعمر انتخــــــا ب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما هېر کړه

ما وې نجلۍ لېږه ستنه شه ځکه
خدازده چې بیا سره پیدا کو دلې
د ګولو ځانګه را کړه شوه په ما
په سوې سا یې ویل ولې ولې ؟
ما ویل با زیمه د لوړو غرونو
آخر به الوزمه پوه شوې ګلې
زه یم دغرو د دریابونو نه یم
بېځایه مه کوه دا هلې ځلې
دغم وریځې پې خورې ورې شوې
لکه ما شوم یې راته وژړلې
ته خو به والوزې د غرونو به شې
چاته پرېږدې دغه ما غمځپلې؟
ما ویل هو دژوند تقدیر دي دغه
غم دمړدانو ، مرد دغم دی نجلې
زه یم دغرو دسمندر به نشم
څه وکم بېلې دي دبرخو تلې
رانه چا پېر دي دوطن خوبونه
دغرونو مینه مې دو کاږي ولې
زه هم، وطن لرمه ولس لرمه
ماته په لار دي ډېرې ستر ګې هلې
وزر مې سوځي دپرواز په هوس
ګر زېدی نشم اور مې اخلي تلې
هېر که ما هېر که ، لکه هېر خوبونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدا زده چې بیا سره پیدا کو دلې!

توکیو۵ر۱۰ر۱۹٦۳

اې زما ورانه وطنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سوچي(۱) په سا حلو کې را په ياد شوې په فرياد شوم
اې زما بد مرغه ولسه ، اې زما ورانه وطنه
دلته ژوند دی ، دلته خوند دی،دلته شور، دلته نشاط دی
حوري گرزي ډله ډله، هيڅوک نشته بې مينه
په دې ښکلو ښکلو سيمو دانسان لاسونه خوځي
غرونه شنه ، باغونه سره دي، ټوله ځمکه ده چکنه
هره پيغله چې تېرېږي ، يوه ليلاده يوه دنياده
که را غبرگه يوه ورږمه شي ، ته وا راغله له ختنه
تور درياب لونې ځگونه ، ساحل اخلي ټکرونه
سپين مرغان ور باندې ښوري،شنه فضا ور باندې پلنه
د درياب دزی په شگو پيغلې نجونه کتار ناستې
هسي لامبي لکه بطې زده يې نه وي الوتنه
هر يو موج چې را پيداشي ،سر را ج☐ کړي بيا په شا شي
څپې تللي دي له واکه، کړي د نجونه گوېږنه
څوک لمبېږي، څوک نڅېږي، څوک خواله کړي يو تربله
څوک را گرزي په باغونو، څوک گلان وړي له چمنه
د تمام ساحل دپا سه ، د موزيک څپې خورېږي
ځوا ن روسي کمپوزر وړی دا ميدا ن له بتهوفنه (۲)
په فضا کې يو ځای شوی بوی دعطرو له شرا به
په څپو کې يو ځای شوی تور درياب له سيمين تنه
څوک ړنگېږي، څوک جگېږي، څوک جوړه ځيني يوائې
دچالېڅه، دچا غاړه، ديوه لاس د بل لمنه
دچا شونډې په شونډا نو، دچا زلفې په چشما نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادي ده ، کامراني ده ، څوک له چانکه پوښتنه
مگرزه غریب تنها یم، نه نخیږم، نه څوک بیا یم
نه د کاریم، نه د ښکار یم، نه مې زړه شته نه مې ینه
که نېشه شم که گوشه شم، را یا دېږي درته سوځم
درته سوځمه درجار شم ، اې وطنه بې څښتنه
دسوچي دگلو سوررن□،سرې لمبې دي راتاوېږي
نه آرام شته، نه قرار شته ، په گرزا په کېناستنه
زه دکوم زخم دوا شم ، زه دچا په تسلاشم
ستا په کار کې واک وتلی، هم له سره هم له تنه
نه چا بوټي درکې شین که ، نه چا جوړ درته ماشین که
حاکمان کوي حکمونه، تاجران کوي شکونه
په ځنځیرو يې تړلی، په سمومو يې لړلی
دود دي وزي له چمنه ، څوځ دې خېژي له سمنه
په کابل او په زابل دې ، دنفاق اورونه بل دي
لور خپل مور ته په زړه غله ده ، زوی له پلاره کړي وهنه
څوک ناروغه څوک په لوږو، څوک په وررږو ، څوک په سپږو
ټول ژوندي دې بې پرتوگه ، واړه مړه دې بې کفنه
نه ورشو شوه دشنېلیو،نه پټي شو ل د لښتیو
نه شپونکی موړ شو په غوښو، نه بزگر موړ شو له نغنه
ستا دپاک آسمان دلاندې، ټول جهان ویران ویران دی
ټول جهان ویران ویران دی، زه به کومه سمومه
زما دې لوړه وي په مینه، دافغان په پاکه وینه
نوی زړی به رسیږي ، زما په وینو به شي ونه
گام به واخلمه میدان ته، سر به کېږدم امتحان ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په لورې به در ځمه ، که شي لار دستنو ستنه
ستا ويده به را بيدار کم، ستا لار ورکې به په لار کم
ستا دغرو ويده باز ان به، را اوچت کم له دمنه
اور به بل دآزادۍ کم، بيا په خپله به پتن□ شم
خپل ژوندون به ترې قربان کړم خود به کړم دعشق مننه
ترهغو به لاس وانخلم ثو په غرو کې دې رڼا شي
اې زما غريبه ولسه ،اې زما ورانه وطنه

سوچي ۱۱ر٦ر۱۹٦۴

(۱) دتور سمندر گې په غاړه دروسيې يو ښار
(۲) بتهوفن (۱۷۷۰ـ۱۸۲۷) دجرمني د کلاسيک موزيک يو ستر مصنف .

مايا کوفسکي (۱)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مسکو کې د گور کي د کوڅې خوا کې
مایا کوفسکي درېد لی لکه غر
ملتونه دشورا ورته ولاړ دي
غوږ ولی ستر مسکو ورته وزر
خپل هدف ته هسي ځير دی ته به وا يې
په ښکار نښتی دی دوړ ي باز نظر
هو مره درو ند هو مره ډاډه په ځای ولاړ دی
لکه و نیسي خو شحال خټک خیبر
چې کلونه څو تېر پړ ي دی لو یېږ ي
زمانه ور باندې نلري اثر
پخپل یون کې یې آسمان له گروې و نیو
له تقدیر سره یې و وا هه ټکر
په حرمت مې مغزی هیچاته کوز نشو
مگر ده ته مې کوز پړ ي مغرور سر
په عالم کې یې دسولې پیغام خور که
ورور ولي ته یې را و با له بشر
مگر ته اې ستر ا نسا نه، اې شاعره
تا به ستايي څو شاعر شته څو اثر
څو دنیاوي ستا پیغام به ژوندی ساتي
ستا اشعار ، ستاسرودونه، ستا هنر

زما له زړه را اچتېږ ي داچې وایم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما یا کوفسکي دریډ لی لکه غر

مسکو ۳ر۷ر۱۹٦۴

قلندر شاعر

بیا دزمانې ډمې اخیستی نوی چن□ دی
لاس کې یې نیولی دبادې په ځای کې بن□ دی
بیا په غرو رغو باندې خور شوی دبهار نسیم
غوږ نه مې چاپېر دجنکو دزلفو زن□ دی
چاباندې چې لګي دراتلونکې پسرلي نسیم
دغه زوږ جهان پې دزندان په شاني تن□ دی
سین چې له ډبرو سره سر وهي په لاره کې
ښیې په ښکاره چې حرکت پخپله جن□ دی
زه د شلم قرن قلندر غوندې شاعر یمه
زما بوسه په ټولو جنکو باندې قلن□ دی

کابل ۲۵ر۱۲ر۱۳۴۵

د سبو پېټی

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاره کې موټر په يوه بېوزله ماشوم راغی
ووا هه موټر له ځايه لس گزه گزار شو
ودرېد گړندی لکه خوني لېوه پسه ته
راغی ترافيک يو څه مبلغ ته تمه دا ر شو
يوه شېبکۍ وروسته ماشوم خلاصې کړلې ستر گې
ودرېده ،بې واره پـــه ژړا او په کوکار شو
ما وې گوندې ژاړي خپلو وينو او زخمونو ته
ده نا څاپي پرا نيستلې شونډې په گفتار شو
څه شوه خدای دپاره هغه زما دسبو غوټه
پلار به مې پې مړ کړي که خبر زما په کار شو
کله چې يې ستر گې په پا شلو سبو راغلې
هڅه يې ور وکړه بيا په ځمکه را گوزار شو
وې ربړ.دېدي گوتي په خاپوړو ور نيږدې شو
غېږ يې ترېنه تاو کړه په سبو باندې هوا ر شو
ويني يې لښتی شوې په ماشوم صورت يې راغلې
توی شوې په سبو ، دسبو پېټی پې خونکا ر شو
ما چې په ژړنو ستر گو وليده دا الــــــوبه
زړه مې له نړۍ او نړيوالو نه بېزار شـــــــو
يو په بېکسۍ کې وړی مري دموټر پښوته
بل په بېکسۍ کې خلک وژني او سالار شو

اې په زرو مستو ليږ را کوز شئ چې دا فقر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستاسي دچرچو په قيمت خلکو باندې بار شو

کابل ۱۵ر۸ ۱۳۴۳

له زماني سره يو ځاى

تبنتي شپې او ورځې زېږي نوې زمـــــــانې
ځغلي زما له خولې ور سره سمې تـــــــرانې
لېږم له هر گام سره لښکر د ارمانونـــــــــو
ساتمه راتلونکو ته درزم نشـــــــــانې
لوبم لکه باد دسباوون ديار په زلفـــــــــو
غواړم ماتولو دځنځير ته بهـــــــــانې
هر آواز چې ج□ شو دمر دانو له مرۍ نــــــه
رېږدي يې له زوره زړې شوې بتخــــــانې
راشئ چې دميو دريا بونه راروان کـــــــړو
نوي يا ران نه مستوي دغه ميخــــــانې
ځغلم دزمان له قافلو سره په مخـــــــــه
ودي کړي رقيب څه يې چې خوښه وي کانې
سر که رانه پرې شو مابخشلی دی په جن□ کې
نکړي سربازان له دښمنانونـــه مــــانې
لري کړه صياده داعبث دامونه لــــــومي
زه يرغلي بازيم روږدی نه يم پــــــه دانې
هرې زلزلې سره په غرونو دوطـــــــن کې
زمادزړه له اوره پورته کــــــيږي زبانې
مه يې وېروه لا يق دسر په سودانـــــــدی
هسي خدا يږوغواړي سر بازۍ ته بهـــانې

کابل ۲۹ر۹ر۱۳۴۵

بولله دپسرلي هر کلي ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرونو باندې پلنې شوې وريځې دنيسان
مځکې باندې اورې مرغلرې دباران
مستشول بيا چړونه په نغمو کې دزر کانو
خوځې کتارونه بيا دزانو په کسمان
هره ترانه چې د درياب له څپو وزي
پو کړي په بېځانه دنيا ګې کې نوی ځان
خاندي په ډېرو څراغونه دلاله
وزي له سپېرو خاورو ګلونه دريحان
سپين ګلان په شنه مرغه کې بربښي زماله ستر ګو
شپه کې دمستط ده شنه اسانکې کهکشان
هر څاڅکی دوينو مې لمن لمن ګلونه شول
رګ رګ کې مې خوځي دشعرونو بلبلان
وربځې چې کتارې شي دغرو په ديوالونو
ته وايې چې خوځي په افق کې سپين وښان
شور چې شي دتالندې غوږ.وته هسي رسي
ځغلي په ا سمان کې يرغلګر جنګي اسا ن
سم شول په سارا باندې دګلو چپاوونه
وخاته په ترږو دريدي ګلو سپا يا ن
غشي دلمر اوري له کړ کيو د وريځو
شنې زرغونې واخيست له رستم څخه کمان
جوړ کړل پسرلي له نسترن نه سپرونه
وايسته له تېکې سوسن توره داحسان
وربځې په افق کې سرې سکروټې شوې داور

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاو شوه استالف نه سره لمبه دارغوان

سپین د واورې الوزي دغرو له سر او ږیري

زوړ چونغر بدل که لمر دمینې بیا په ځوان

تالو کې خورې شوې دشپونکي دشپیلي شړیکې

بولي طبیعت ته گوشه گیره شاعران

رسي دبزگر ستومان زړگي ته نوې دمه

خوځي په رگو کې دشپانه نوی ارمان

اوښکو دباران ته دبرښنا خوله خند نۍ شوه

زوړ جهان تکرار که داضدادو امتحان

ویلي الماس څاځي دتاکو له غوځو څانگو

گلو ته نذرونه دشرابو وړي رزان

ته اې زما یاره ولي گرزې لري لري

راشه چې سیندونه دخنداوو کو روان

زه به دخپل زړه بلبل راضي کمه چې در شي

خیر که په سینه باندې دې رپي دوه بازان

جار به دا بلبل ستا دبازانو تر مستۍ کم

جوړ به بل دده له فریادو کمه جهان

وخانده چې وسپړي غوټۍ ماشومې شونډې

وناځه چې مست شي هم زمین او هم زمان

ما باندې خوره که یوه خیمه دتورو مشکو

یو ځلي خواره که په پالن□ زما زلفان

زړه که دې دښکار مینه لري زما دلبره

غشي دبڼو زما سینې ته که نشان

مه گوره او بو کې هسې نه چې ستا له مخې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډوبه زما دمينې دنيا ګۍ شي په توفان
ما له دې ساړه قالبه وباسه دور ځو
مست مې که، بېخود مې که، قربان مې که تر ځان
شور را که، ګداز را که، قدرت دسربازۍ را که
ما ته هم طبيب شه، هم دارو شه، هم درمان
ومې منه، زړه را که او يار دتورو شپو مې شه
مې شه، پيمانه شه، زما تن شه، زما ځان
ومې سوځه، ومې رټه، خاوره دسارا مې که
کاشکې سپېلنی شم او له تا شمه قربان
ګل مې که، بلبل مې که، شانه دخپل سنبل مې که
او ياره ! له خپلې بېدردۍ يمه ستومان
داسي بېدردي چې سوځي سوځي مې هډوکې
داسي بېدردي چې سړوي زما فغان
داسي بېدردي چې زما له مينې سره لوبي
داسي بېدردي چې زغمای نشي عاشقان
يو ځلي دې ستر ګې زما په زړه که هسي خښي
واورم فرياد ونه کې دننه دانسان
هله به بيا وبولم دژوند خوږې سندرې
وبه شرنګومه جرسونه دکاروان
سمه به ګرمي کړم دنغمو په مړو ايروکې
مست به کم سيندونه سپېره غرونه به لړزان
وربه ماتو زړونو ته پيوند کمه دهيلو
وربه مړاووهيلوته ګرمي کم جاودان
متې به مې روغي کم له تيږو دپولادو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر به حادثو ته کم داو سپنې سندان
دې لوڅو پټو کې به خواره دعشق ګلان کمه
خپل ښکلي وطن ته به جهان کمه حیران
شپوله به د ګلو په عطرو کې لېونۍ کمه
بېل به کم دوریو له رمې څخه لېوان
اوري به خوښي له کاڼي کاڼي ،بوټي بوټي
سم به شي له هیلو دزلمو سره زمان
یو به سي سیندونه له دې غرو سمندرونو ته
زموږ د ورورولئ او دیووالي داستان
مست به سمندر شي له تودو بشارتونونه
و به نڅوي په تورو تلو کې کبان
بیا به دڅپو هاتیان ورولي په غېږ و
و به خوځوي زموږ په فخر کې توفان
هله به وما ناکامه او ښکې مرغلرې شي
هر داغ دسینې به مې یاقوت شي درمان
هره ترانه چې دلایق له خولې نه وزي
وایي حماسه دعظمتونو دافغان

کابل ۷ر۱ر۱۳۴۱

بولله دوطن په ماتم او پرتم کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیگا خوب کې را ښکاره شوه دخوشحال د منډو سیمــــه
له لېمو نه مې روان شول په څپو څپـــو رودونــــــه
اورا خیسی و شنېلیو د مردان په پولـــــــه پولـــــــه
اورېدلې ترې سکرو تې، جگېدل ترېنـــه دودو نـــــه
دپنجاب له تورې خولې نه، شنې لوخړې غړوسکه غړوسکه
تو یېد لې پېښورته ، وې یې نیســـــه اې پښتونـــــــه
هره ونه فریادي وه، چې زه سوځمـــه زه سوځـــــم
له هر وره هرې کړکۍ نه ، چاپېر شـوي وو اورونـــــه
دوطن په شنه لمن کې ، په هر باغ او هـــــر چمـــن کې
بهېدل داور سینونـــه ، جوړېـــــد ل کې تنـــــرونه
دپښتون په برخه جن□ شو، خپل وطن ور با ندې تن□ شـو
دننگیا لو په کـــور راغلــه ، د لـــو ټمــارو چپــاوونــه
دمیر ویس مرۍ ته لاړې ، د گر گین خوني منگـــــــولې
دغوټۍ هیلو ته سیخ شول، دخزا ن ســــاړه با دونـــــه
دایمل په غیرت خاندي ، دپنجاب دغلام ستر گې
دبا با له نغري باسي دپښهون عصمتۍ جونه
دلنډي له سینې وزي دغضب تکې سرې کو کې
دخیبر په زړه کې ایشي دپېړیو کساتونه
دپامېر په څوکو څاڅي دالماس له تورو لوښکې
بله نشي له دښمنه ماتو وبه غلافونه
دهېلمند دڅپو وښې، له غضبه گوښې گوښې
سره ځغلي لکه وربځې، سره اوړي لکه غرونه
ا با سین چې لا ا سیر دی، پښه تړلی په ځنځیر دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس تر زغرو لاندې ناځي، جقوي تور ځنځيرونه

دابه کله پاى ته رسي داومونږ دپيغور عمر
دا به کله را النډېږي دا زمونږ دکور غمونه
دا به کله را نړېږي دغليم دظلم بارې
دا به کله پورته کېږي دا زمونږ سره بيرغونه
دا به کله پاى ته رسي د پښتون ناپايه چيغې
دا به کله تمامېږي دا کيږدۍ ستړي مزلونه
دا به کله پاى ته رسي دا زمونږ دخلکو منډې
دا به کله اوچتېږي دا لوېدلي ټيټ سرونه
دا به کله را پارېږي دا زمونږ دغوسې تريخې
دا به کله را پاڅېږي دا زمونږ خره غيرتونه
دا به کله را ټولېږي، تر وطنه به جارېږي
دا ددښتو دلمر سوي،دا دغرو رغو پسونه
ځو به دغه تور پنجاب وي، زمونږ په وينو به سيراب وي
ځو به دوى وي او حکمونه، ځو به مونږ او زندانونه
ځو به دغه مودودي وي، ورسره به مردودي وي
ځو به دامُلا او ملونه ، ځو به دا دم او دامونه
ځو به دغه پيښور وي ،پښتنو ته به سقر وي
پنجابي ته به جنت وي، پکې جونه او جامونه
ځو به دغه اباسين وي ، له غمو به يې زړه شين وي
ځوبه دې جنگې خيبر ته ور په بر خه وي شرمونه

اې دلو ننگو ککرو ! چېرې خاورې شوئ دخاورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خوشحال په شناختو گرزي داورن□ دزوی اسونه
دتاریخ میړني چېرې؟ تېغ یې کوم ، لښکریې کوم دی
دافغا ن په نامه چېرې ، هغه ځغا ستې او ننگونه
گرمي تللې ده له لمره ، پښتو تللې له خیبره
په تیرا راخورې شویې، سړې شپې ساړه کلونه
په دې خاوره کې گرمي وه ، په دې خاوره کې مستي وه
په دې خاوره کې نغري وو، په دې خاوره کې دودونه
له اټکه تر چترا له اوس ختلې سا له سیمې
نه یې ژوند شته په هډو کې، نه یې خوځند ه نبضونه
اوس چې دلته کوم پښتون دی، ښه مریی دی ښه زبون دی
نه یې زړه کې عشق دتورې، نه یې سر کې هوسونه
داچې لوړې یې شملې دي، د کلدارو یې اسرې دي
دافغان په نن□ څوک نه کا، نه جنگونه نه مرگونه
اوس دبست په تاق کې خوب کا دسارا ستړې گیدړې
دزرنج په شگو نا ست دي دوحشي لېوه پلونه
اوس دغور په غرو کې ورکې دغوري زمریو ځالې
اوس دبلخ خاورو خوړلي هم یما هم یې توغونه
دمحمود په ښار خوره ده دتاریخ دمرگ بړستنه
نه پیلان، نه یې لښکرې، نه ا رم ، نه یې رمونه
په بامیان دآسمان ستر گې تکې سرې لا له غضبه
د بودا مخ پسې تورږي لا داو ښکو غور ځنگونه
د چونغر په لمن ورکه دکوشان د دور ښښه
موټی خاورې ټول ښارونه، څو سکروځې ټول قصرونه
بر دغور دغرونو غاړې ، بې غروره بې سروره

(c) ketabton.com: The Digital Library

جام له شرمه ځوړند کړي هريرود ته خپل غوړونه
غرجستان چې ويرانه ده، کې ويده لا زمانه ده
شرمنده لوړو بادوته ، دبا با دغرو سرونه
بدخشان لوړې وژلي، انسا ن وړی، حيوا ن وړی
څه که غرونه يې سره زر دي ، څه که که تيږې يې لالونه
اې آزادو خلکو څه شوئ؟هوډ مو څه شو، ننګ مو څه شو ؟
کوم دي کوم دي يرغلونه، چېرې چېرې مرچلونه ؟
کله کله به ناره شي ، تکه سره به تاتره شي ،
داټک لمن به سره شي او آزاد به شي مريونه ؟
دا جنګي مارغان به چېرې ، خوروي دبرې زيرې
دا آسمان به کله پوښي داورونو درمندونه ؟
دا به کله راځي ږېږي دغضب دتوفان وريځې
دا به کله ترې اوريږي سرې سکروټې تندرونه ؟
دا به کله کاڼي چوي، دابه کله غرونه خوځي
دابه کله تکه سره شي داسمان دا نيلي خونه ؟
دابه کله غيښي ولي تر بريښنا چټکې ګوتې،
دابه کله تورې باسي دپولادو مړوندونه ؟
دا به کله لاره وزي دراڼه جهان پر لوري
دابه کله پخلا کيږي رټل شوي ارمانونه ؟

اوس خو وخوځه له ځايه چې داور لمن ته رسي
په نغري نغري دې اوري دپيريو لعنتونه
ستا دتورې باچا خان شو دپنجاب دخندي خلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لا څه ته منتظر يې نور به څه وي ذلتونه
که اورن□دی که فرن□دی ، دواړه يو دي، واړه يو دي
که ايوب دی که بوتو دی دهماغه خره غوړونه
توره وبا سه له ټيکې چې ريښتونی يې باور شي
ستا په نن□او په ميړانه ، ستا په توره اې پښتونه
هره لاره ورته نيسه ، هره تيږه ورته څاره
هر ګودر ورته ګرداب که،هره ورځ ورته کلونه
باندې ويې شلوه خېټې، ترېنه ويې باسه سترګې
پې وروېې ځپه ژامې، پې ورمات يې که غاښونه
سمه غر ورته سنګر که، ناپاياو ورته ګودر که
پرېکوه ترېنه لاسونه، غوڅوه ترېنه سرونه
هرقدم ورته درېږه، هره لوېشت ورسره وژنه
چې په مخه ورادا شي دپېړيو تاړاکونه
دکبرونو کنډولی يې تورو خاورو کې نسکورکه
چې راپرېوزي له مستۍ نه، چې راکوز شي له جنونه

زه دې خپل وړه ته حيران يم، دې بې وسه وطنپال ته
ته به واپې اجاره دي ، ددې ټول وطن غمونه
دشاعر زړه خو شاعر وي حسن غواړي شراب غواړي
جوړوي په تصور کې دخپل خوبښې جنتونه
کله رغړي پاس په وريځو، دسپوږمۍ دشودو جام کې
يا ديار په توده غېږ کې په سر اړوي اورونه
دشاعر دنيا خو هسې يوه رنګينه دنيا ګۍ وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا په تا ولي رالام شول ټول دردونه او رنځونه

اې وطنه زما تنه دا دتا دمينې کار دی
چې راسم يې کړه کوګل ته دا دوينو سېلاوونه
ته زما دعمر خوند يې، ته زما دزړه خاوند يې
ما ګاللي ستا لپاره څه چې دي ټول کړاوونه
ما چې هر چېرې خندلي په مستۍ کې ستا له شوقه
زما خولې ته راسم کړي ظالمانو خپل سوکونه
ما چې تا باندې ژړلي، ټولو سپو راته غپلي
ستا په سر راته څېرمه دي دسپکياوو تعذيرونه
که هر څو په تا ځوريږم له دې ځوره نه مړيږم
ستا لپاره يې زغمای شم څه چې دي ټول کړاوونه
زما په ټول وجود خورې دي ستا دمينې دلمر وړانګي
زما په پله پله کې بهېږي ستا دمينې شرابونه
ستا نسيم دلوړو غرونو ځان پوکي زما په تن کې
ستا ددښتو د باران بوی مستوي زما رګونه

دا وطن دې تل آباد وي، دا سنګر دې تل آزاد وي
پکې خوځې دې وريځې، کې بهېږي دي سينونه
پکې پلنې دې رمې وي، پکې ډېرې دې ګلې وي
کې دې څرې سورکۍ وښې، کې دې ځغلي سپين اسونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې دې ښورې دلمر وړانګې، کې دې ناڅې د ګل څانګې
کې دې ځلې رڼې پرخې، کې دې مست وي شنه رودونه
د آسمان خول دې رنګین وي، دبېد یا څادر دې شین وي
لنګوټې دغرو دې سپین وي، سورانسان سره هدفونه
توره وریځ دې نقاشي کا، مسیحا دې جماشي کا
زمرد دې فرا شي کا ، رشک چین دې شي دښتونه
د افق لمن دې سره وي، په دې غرونو دې خوره وي
کې دې الوزي بادونه، کې دې پاتي وي یادونه
دا یادونه د ننګونو، دا یادونه دجنګونو
دا خورې ورې کلاوې، دا اوچت برجونه
دا دسپاندو بوي بېدیا کې، دا دنجونو شور په ورا کې
دا جلګې جلګې ملکونه، دا هوار هوار رغونه
دغه جګې جګې تړې، دغه غرونه دړې وړې
دا بهان بهانده لړې ،دا څپان څپان خوړونه
دا په واورو پټې څوکې، دغروب دلمبو نوکې
دا ځنځیر ځنځیري غاړې ، دغه نېغ ختلي غرونه
دا غونډۍ غونډۍ دخاورو ،دا پوټي پوټي دشګو
دغه ځوړې ځوړې تیږې، دا پوړۍ پوړۍ کمرونه
دا دتالندو سندرې ، دږلیو مـــــرغلـــــرې
دا ببر ببره بوټي ، دا حشي وحشي ګلونه
د سپوږمۍ په ښکلې شپه کې، دچوپیاوو په سینه کې
د وښانو کاروانونه، دشپېلیو آوازونه
دغه شنې بخملي ښېځې،دا په غرو څپرې وریځې
دا چمن چمن ګلونه، دا رنګین رنګین لاشونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا سند رېږي دپوټيو ، دا شفتـــلې د پټيـــــــو
دا لښکري دغوټيو، دا بخمل بخمل چترونه
دريدي توفان په راغ کې، دګلاب مستي په باغ کې
دا دنيا دنيا رنګونه، دا دريا دريا عطرونه
دغه ښويي ښويي پرښې، پې خورې دپېښنا کرښې
په ډ برو کې پړقونه، په پړقو پسې ټکونه
همدغه زما وطن دی ، ځما ځان دی ځما تن دی
له ده بل زما اورونه، له ده رنا□ زما عشقونه
دی رڼا زما دستر ګو، دی طاقت زما دغبر ګو
دی زما دژوندون شومه ، له ده روغ زما فکرونه
له ده جوړه زما وينه، زما ژوند او دده مينه
له ده پلنې دا سند رې، له ده پورته دا شعرونه
له ده جوړ زما بنياد دی، هم مې پلار هم مې اولاد دی
ده ويده کړه اجدادونه دی به روزي اولادونه
څوژوندی يم دی مې کوردی، بياچې مړشم دی مې ګوردی
زما تن د ده له تنه ، زما هډ د ده هــــــډونــــــــــــه
زه که سا يمه که تن يم ، سر تر پا يه دوطن يم
زه وطن يم ، زه وطن يم، زه يې سين ، زه يې موجونه
څو همدی زموږه مل وي، دنجات ډېوه به بل وي
دی قوت زموږ دمنډو، له ده جا□ زموږ غږونه
زه همدغه قبله ستايم ، دا لمنځمه دې ته پا يم
دا وزر زموږ دهڅو، پې ژوندي زموږه زړونه

د«لايق» دسينې اوره خپل نغري کې لېونی شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودې نه ښوول نړۍ ته، دوطن د زړه داغونه
لا کیږدی هغه کیږدی دي، چې پې تېرې سل پېړۍ دي
پېښول لا دوزغنو، دکوچي لاهغه خونه
دا انسان باید آزاد شي، یو ځل وخاندي او شاد شي
دا هېر شوی باید یاد شي، ظالمان شي سرنګونه
لا ګالي یې له ناکامه، له آغاه تر انجامه
دړانده آسمان ځورونه، د کاږه حاکم ظلمونه
دغم ځلي باید وران شي، پې ورسم یاغي توفان شي
وحشي خان عاجز انسان شي او هوار شي لوړ ترجونه
دکلا له لوېشتې لوېشتې ، شي دزور کمبله ټوله
شي ټا ټوبی دبزګرو، بزګران شي سره ورونه
دغنمو طلایي سین، دملاک دزړه هلاک شي
یو ځل وخاندي بزګرته دا سور سین سره یې موجونه
دکښتو په سره دریاب کې سمه ساواخلي دا سوی
شپبه وغوړوي لمر ته خپل آزادتن او هڅونه
دموګرو په تیاره لار برېښنا وغځوي مزي
په نامېندو زړو خواره شي دامید زرین وزرونه
دبزګر دژوندون ځاله ډوبه ډوبه شي خوښۍ کې
پکې ډک شي تش جامونه، پکې تش شي ډک خمونه
داویرجن ماښام برات شي ،داغمجنه ورځ اختر شي
په دې وچو دښتو راشي دشنېلیو دریابونه
دجوار ډوډۍ لنده شي دعزت په سپینو پیو
لیږ روښانه شي لیږ پاکه دپېریو ره خونه
زیار ایستونکې را بیدار شي، په رازونو خبردار شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

همغوی جوړوي لارې ، همغوي باسي پلونه
هر پاڅون يې آبادي ده، هرغورځن□ يې آزادي د ه
هرآواز چې رااوباسي، غورځوي تور زندانونه
له دوی بل چېرې چې اوردی،له دوی ج□ چېرې چې شوردی
يې توده فضا دځمکې، يې رانه واړه ښارونه
دوی ضامن دآزادۍ دي، معماران دآبادۍ دي
په دوی ګرم سنګرونه، په دوی ښکلي نهضتونه

کابل ۱۵ر۴ر۱۳۵۳

د زردشت دښار پسرلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا د بلخ په شنه ور شو کې، دلا له په درمندو کې
ده ور کړې لېونو ته د بها ر سا قي بلنه
بیا بان خوله خوله دی ، د تا زه بارا ن له او ښکو
د وږمو سپېڅلي سین کې، دغوټۍ جامه نونه
غوړولی په سارا کې بهار فرش درنګینه وو
زړه ځمکه ځوانه شوېي هرقدم چکن چکنه
دبخدي په کنډوالو کې ګام په ګام د ګلو شور دی
شرنګوي د ګلو پاڼې دعاشق نسیم لمنه
وربځې ګل شي بیا سنبل شي د مار مل دغره په ټنډه
ریدي خېژي په بامونو ، خاټول وزي له دمنه
له رنګین ا فق نه اخلي جا دو ګر ما شام مچکې
په پستو پستو وږمو کې عقل وړي له عقل منه
لمر چې کوز شي ډوبېدو ته ته به وايې د اورتوپ دی
یا عا شق زړه د غروب دی، را وتلی دی له تنه
یا دسرو ګلو له موجه را بعې را پورته کړی
د وفا په وینو لژند خپل یا غي سر له کفنه
ته به وايې له آسمانه اوربدلي سره ګلونه
یا مجنون ده غوړولې په شنبلیو خپله ینه
یا سره توره دچنګېز ده را وتلې بیا له تېکي
چې خوټېږي زړې وینې په بخدي کې لاتر ننه
یا لمبه دنوبهار ده دلاله په اوغلو کې
یا زردشت په سجده پروت دی په سکروټو کې دننه
یا سرې وړانګې له جنته یزدا ن لوني پر ګلونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا توی شوی پر جهان دی جهنم له اهرمنه
دسرو گلو شا ته ښکاري د البرز بخملي ناوې
لکه پېغله چې پرته وي دوصال په سره بړستنه
پاس له څوکو را شېوه دي تورې وربځې ړنګې ړنګې
لکه پرې چې ږدي په تیو خورې څڼې شل کلنه
په بېدیا کې سره خاندي سپین ګلان له سرو ګلانو
په باغو کې لاس تر غاړه بنفشه له یاسمنه
شنې غونډۍ په ګلو ډوبې ، پې خورې زیړي پېتارې
ته به وایې زیړ قیطان دی دپسرلي په شنه چپنه
په دې ښکلي شنه وطن کې، ددې خاورې په لمن کې
کا شکې ګل دبیابان وای یا دشنو درو یوه ونه
یا باران دپسرلي وای اوربد ای په تږیو ځوځو
جګېدای له هره ځوځه دغوټیو یوه ونه
په دریاب کې یوه څپه وای یا په وربځو کې لمبه وای
دغو مړو ته مې ښوولای د ژوندیو خوځېدنه
جګې جګې ساقي راکه، سره اورونه مهیا که
مرور یار را پخلا که ،چې پې وڅښو یو څو منه
ورکوه یې ورکوه یې،مستوه یې مستوه یې
خندوه یې خندوه یې، له سپېدو تر ماخوستنه
تشوه دخم اورونه،تودوه ساړه جامونه
چې دایخې شپې یونسي، سور ارمان له ارمانجنه
چې دمیو په مستۍ کې داجهان لمبه لمبه شي
چې دسرو ګلو په سین کې دا فضا شي سره بخونه
چې دسر له سودا خلاص شي سودایي دتورو زلفو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دعشق په سوي اخته کا دمطرب سینه دننه
ګوندې نوي کړي تارونه دزاړه رباب په ستوني
ګوندې سر کړي په نغمو کې یوه نوې ازموینه

بلخ ۱۲ر۲ر۱۳۵۴

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library